

IPA-districten

Oost-Nederland en Twente

INTERNATIONAL
POLICE
ASSOCIATION

Via Gladiola

IPA
de grootste
politievereniging
van de
wereld

De grote wens van Ton van der Smid

Dat is om (oud)politiemensen naar Zuid-Afrika te brengen om samen met hen een begin te maken met een ander werksysteem

Rubriek Mijn hobby
De grote hobby van IPA-lid Bert
Kuperus uit Losser is BIER

**Werken en wonen op
de Nederlandse Antillen,**
Deel 2 met ervaringen van een FIOD-man

Inhoudsopgave

Lid worden van de IPA.....	4		
Activiteitenagenda Oostelijke IPA-districten 2023.....	5		
Rubriek Mijn hobby			
🔗 Speciaal bier.....	7		
Ledenvoordeel IPA-leden.....	8		
The Walk of the World; vierdaagse Nijmegen.....	9		
Een kijkje achter de schermen			
De dienstplichtige marechaussee	10		
Verguisd en geliefd			
XY-Ungelöst.....	15		
Terugblik van Joop Reinbergen			
Rubriek Terugblik			
🔗 Fietstocht.....	16		
🔗 Lezing politiedrones	17		
🔗 Jeu de boules.....	17		
🔗 Suppen	17		
Een snik in de nacht.....	19		
Over politiewerk hier en in Zuid-Afrika.			
Werken en wonen op de Nederlandse Antillen	24		
Ervaringen van een FIOD-man (deel 2)			
Rubriek Politieverhalen			
🔗 Veel te Jong.....	26	Eén groot IPA-district Oost-Nederland.....	28
🔗 Klopjacht op de begraafplaats.....	26	Inloggen op de IPA-site.....	28
🔗 Pindanootjes	27	Burgers moeten de staat goed kunnen controleren.....	29
🔗 Eerlijk delen.....	27	Over de grondwet	

IPA magazine

Oost-Nederland en Twente

Gezamenlijke uitgave

BESTUUR

Bestuur Oost-Nederland

Jan Willem Brummelkamp, voorzitter

René Joppe, secretaris

Adri van Amelsvoort, penningmeester/ledensecretaris

Aart van Dijk, 2e voorzitter

Joke Overes, 2e secretaris

Bestuur Twente

Theo Reinerink, voorzitter

Freek van Beesten, secretaris

Hans Olthof, penningmeester/ledensecretaris

Ziad Amro, 2e voorzitter

REDACTIE

Redactie district Oost-Nederland

Aart van Dijk

Jan Willem Brummelkamp

Adri van Amelsvoort

E: oost-nederland@ipa-nederland.nl

Redactie district Twente

Freek van Beesten

E: twente@ipa-nederland.nl

Eindredactie

Adri van Amelsvoort

T: 06 – 11 75 06 26

E: pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl

IPA OOST-NEDERLAND EN TWENTE

14^e JAARGANG, Nummer 2 - 2023

Versijnt 3x per jaar

Magazine van IPA-district Gooi en Vechtstreek

Uitgever

MG Media

Postbus32 - 5550 AA Valkenswaard

T: 040 - 711 38 77 | info@mgmedia.nl

Vormgeving

Monique Giling

MGO-studio - www.mgo-studio.nl

Coverfoto

Vierdaagse Nijmegen, Aart van Dijk

Copyright

Alles wat is gepubliceerd in deze uitgave, inclusief de advertenties, is beschermd door copyright.

Het is derden uitdrukkelijk verboden om zonder toestemming van de uitgever enig materiaal elders op welke wijze dan ook te gebruiken.

Advertenties onder verantwoordelijkheid van de uitgever. Aan publicaties in ons IPA magazine kunnen geen rechten worden ontleend.

Lid worden

Lid worden

van de IPA

Als je lid wilt worden van onze vereniging kun je dit het beste doen door je in te schrijven via www.ipa-nederland.nl/inschrijfformulier. De contributie is 30,- euro per jaar. Je krijgt een legitimatiebewijs en een autovignet dat je op de voorruit van je auto of camper kunt plakken.

De Statuten, het Huishoudelijk Reglement en het Privacy Reglement vind je op www.ipa-nederland.nl in het menu 'lid worden'. Voor vragen over de privacy kun je een bericht sturen aan privacy@ipa-nederland.nl.

Wil je een presentatie laten verzorgen op je werkplek, opleiding, teamdag, bespreking enzovoort, neem dan contact op met ledenwerving@ipa-nederland.nl ■

IPA NEDERLAND
International Police Association
www.ipa-nederland.nl

Activiteitenagenda Oostelijke IPA-districten 2023

Datum	Activiteit Aanmelden via:
12 september	Klootschieten in Rossum twente@ipa-nederland.nl
22 september	Stadswandeling Hanzestad Deventer pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
23 september	Fietstocht in Rijssen/Holten twente@ipa-nederland.nl
30 september	Bowlen in Heino vz2-oost-nederland@ipa-nederland.nl
10 oktober	Klootschieten in Lattrop twente@ipa-nederland.nl
11 oktober	Schieten in Spork (D) pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
18 oktober	Districtsledenvergadering in Enschede twente@ipa-nederland.nl
21 oktober	8-daagse reis naar Krakau Volgeboekt

Datum	Activiteit Aanmelden via:
5 november	Herfstwandeling pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
5 november	Jaarlijkse maaltijd pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
14 november	Klootschieten in Oldenzaal twente@ipa-nederland.nl
18 november	Lezing over de forensische opsporing in Puiflijk evenementen-nijmegen@ipa-nederland.nl
18 november	Bingo in Enschede twente@ipa-nederland.nl
9 december	Gravelrit op de Veluwe pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
12 december	Bezoek Kerstmarkt twente@ipa-nederland.nl
16 december	Inloopavond in Puiflijk evenementen-nijmegen@ipa-nederland.nl

Freek van Beesten

Speciaal bier

De grote hobby van IPA-lid Bert Kuperus uit Losser is BIER. Er is geen speciaal bier dat hij niet heeft geproefd en hij is het brein achter de Nederlandse Favoriete Bierlijst. Hij is bovendien *Dutch BeerAmbassador* en *bierconnaisseur*. Door zijn tomeloze inzet voor het gerstenat van eigen bodem is hij als allereerste Tukker genomineerd voor de prestigieuze Gouden Pint. Zijn voorgangers zijn grote namen in de Nederlandse bierwereld.

Biercultuur

Onlangs viel Bert op het politiebureau bijna van zijn stoel. Daar las hij het bericht dat hij is genomineerd voor de Gouden Pint 2023. Hij vertelt: "Of ik op 25 maart naar een brouwerij in Tilburg wilde komen, want ik zat bij de laatste drie en maak kans om te winnen". De Gouden Pint is een van de belangrijkste bierprijzen in ons land. Het is een initiatief van PINT, de Nederlandse vereniging voor bierliefhebbers met zo'n 3500 leden. Hun stemmen zorgen voor de lijst van genomineerden. Een jury bepaalt de uiteindelijke winnaar. De titel gaat naar iemand die een positieve bijdrage leverde aan de biercultuur in Nederland.

Speciaal bier

In werkelijkheid heeft Bert twee banen. Vijf dagen per week als onderzoeker en de rest van zijn vrije tijd gaat letterlijk en figuurlijk in het bier zitten. Speciaal bier is eigenlijk een uit de hand gelopen hobby. Om meer aandacht te krijgen voor de regionale producten bier en voedsel richtte hij in 2015 Bierconnaisseurs

in Twente op. Hierbij zijn achttien speciaalbierbrouwerijen aangesloten, heel veel horecagelegenheden en nog meer bierliefhebbers. Sinds 1999 levert Bert zijn bijdrage aan de vaderlandse biercultuur. Hij promoot het regionale speciaal bier en helpt met zijn contacten lokale Twentse brouwers. Hij bedacht hij Bierconnaisseurs de Nederlandse Favoriete Bierlijst. Hij vertelt: "Ik betaal het allemaal uit eigen zak, er is geen bierbrouwer die geld geeft. Hierdoor ben ik vrij om te zeggen en te doen wat ik wil. Daar geniet ik van".

Lekkerste bieren

Het is de Bierlijst (zie www.bierconnaisseurs.nl/?page_id=1212) waarmee Bert zijn nominatie verdiende. Op de lijst staan de lekkerste Nederlandse speciaalbieren, uitgekozen door brouwers, horecaondernemers en andere bierexperts. Het is geen ranglijst, want smaak is persoonlijk. Bert vertelt: "Eigenlijk maken we die lijst elke drie jaar, maar vanwege de animo presenteren we de nieuwe al in november bij Café de Engel in Oldenzaal. Ter ere van de lijst komt er ook een nieuw biertje onder de naam Homeurus. Een hommage, waar mijn naam en de naam van de brouwer Carel Oomes in terugkomen. Ik ben wel de eerste Tukker. Mijn voorgangers zijn grote namen in de Nederlandse bierwereld. Ook als ik tweede of derde wordt krijg ik een certificaat. Dus dat is sowieso al leuk. Maar dat ik straks mijn eigen bier heb is erg bijzonder. Dat moet goed smaken en er goed uit zien. Ik bemoei mij met het brouwen tot het etiket. Geen half werk, ik streef altijd naar perfectie en ben ambitieus. Daarom ben ik waarschijnlijk ook genomineerd".

De favoriete biertjes

De favoriete biertjes van Bert zijn in willekeurige volgorde:

1. Zwarte Snorre, Imperial Stout, 11 procent, Berghoeve Brouwerij, Den Ham
2. Maallust 1818, Quadrupel, 10 procent, brouwerij Maallust, Veenhuizen
3. Bloedbroeder, Imperial Stout, 9,1 procent, brouwerij Kompaan, Den Haag

Voor het natte en koude weer in de herfst adviseert hij een mooie Quadrupel of Russian Imperial Stout. Eentje die wat maanden in een vat heeft gerijpt. "Dat geeft een warme gloed in je lichaam" zegt hij tot slot. ■

DE GENOMINEERDEN. BERT STAAT UITERST LINKS

Ledenvoordeel IPA-leden

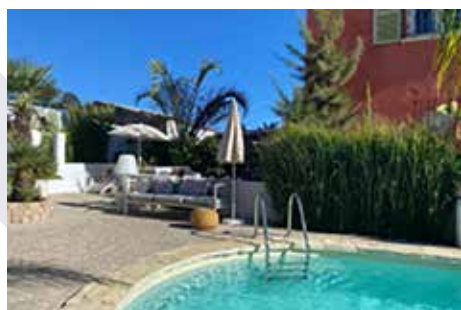

2. IPA-KASTEEL GIMBORN

Gratis deelname aan diverse cursussen en workshops.
Zie www.ibz-gimborn.de

1. FLETCHER HOTELS

IPA-leden hebben 10% korting op de ruim honderd Fletcher accommodaties in Nederland. De korting bestaat uit twee delen, namelijk 5% directe korting en 5% voor het registreren als 'Fletcher Friend' op hun website. De kortingscode is: [ipanederland](http://www.fletcher.nl) en bij aanmelden moet je een kopie van je IPA-legitimatiebewijs meezenden. De korting geldt niet op christelijke feestdagen.

3. CASA BELA VIDA

Een nieuw appartement in de Algarve, Portugal. IPA-leden krijgen 15% korting op de huurprijs.
Zie www.casabelavida.com

4. HOTEL WYLLANDRIE

Prachtige hotel in Ootmarsum. IPA-leden krijgen 15% korting op de kamerprijs.
Zie www.wyllandrie.com

5. B&B MOSSEMS

Een schitterend B&B in Denekamp. IPA-leden krijgen 15% korting op het verblijf.
Zie www.mossems.nl

6. CASA JENNY

Prachtige luxe villa van een Nederlands IPA-lid aan de Costa Calida, IPA-leden ontvangen korting op de huur. Google op casa jenny in Moraira

7. CAMPING ĒRVE WOLKOTTE

Op deze camping in Denekamp krijg je als IPA-lid 15% korting op het verblijf.
Zie www.ervewolkotte.nl

8. CAMPERPARK TURFSTEE

Dit camperpark in Blijham (Groningen) is van gepensioneerd collega André Meijer. Het tarief voor IPA-leden is € 11,50 per nacht excl. toeristenbelasting.
Zie www.turfstee.nl

9. Verder zijn er wereldwijd 40 officiële IPA-huizen en 389 IPA-accommodaties. Zie www.ipa-nederland.nl/hostingbook ■

The Walk of the World; vierdaagse Nijmegen

Een kijkje achter de schermen *Aart van Dijk*

40 en 50 kilometer

Dit jaar was de 105^e editie en de nationale politie is een van de oudste burgergroepen die mee loopt. Het contingent van de nationale politie bestaat uit fanatieke wandelaars uit de diverse eenheden. Het totale contingent van de Nationale Politie bestond dit jaar uit ongeveer vierhonderd wandelaars verdeeld over de verschillende eenheden. De eenheid Oost Nederland werd vertegenwoordigd door elf wandelaars op de 40 kilometer en acht op de 50 kilometer. Om een wandelgroep te mogen vormen is een minimaal aantal van elf mensen nodig bij de start op dinsdagmorgen. De eenheid Oost-Nederland is daarom een samenwerking aangegaan met de eenheid Oost-Brabant. Zij hebben ook te weinig deelnemers op de 50 kilometer en samen hebben we een complete groep. Dus zijn de eenheden Oost-Nederland en Oost-Brabant samengevoegd voor de vierdaagse van Nijmegen.

Vorbereidingen

Samen wandelen maar ook de verzorgingsteams werkten nauw samen. Beide eenheden leverden drie personen met de nodige kwaliteiten, massage, blaren prikken en of logistiek. In de aanloop naar de vierdaagse zijn er meermalen contacten en afspraken gemaakt om een en ander te regelen. Waar logeren wij? Is dat inclusief eten en dergelijke? Wie regelt de parkeerplaatsen voor onze busjes? Hoeveel busjes hebben we nodig en wie neemt die mee? Dan onderweg. Waar zijn onze rustadressen? Kunnen we de adressen van vorig jaar weer gebruiken? Hoe laat zijn wij daar en hoe laat kunnen we de lopers verwachten? De routes naar deze adressen; kloppen die nog? Inkopen; wat hebben we nodig voor onderweg; afhankelijk van het

aantal lopers? Taken worden verdeeld en we gaan verder met de voorbereiding.

Es geht los

Dan is het juli en de vierdaagse is aanstaande. Al de benodigde spullen worden in het busje geladen en voor het weekend naar de sporthal in Lent gebracht waar we zullen overnachten. Maandag is het verzamelen in Lent en in de middag gaan we met een aantal reeds aanwezige lopers naar de stad, de startkaarten halen en zo mogelijk nog even wat drinken. Terug in de sporthal is het eten en dan nog een kleine briefing voor de lopers, slapen en dan geht's los...

Rond 3 uur 's morgens gestommel en geflikker van zaklampjes; de 50 kilometerlopers kleden zich aan, gaan eten en zijn weg. Niet veel later herhaalt zich dit ritueel en gaan de 40 kilometerlopers zich aankleden, eten en op pad.

Verzorging

Rond 4.30 uur komen wij als verzorgers uit bed. Na het eten worden de busjes geladen en gaan wij naar het eerste rustadres. Daar pakken we uit; stoelen, tafels, koffie zetten en water koken voor de thee.

Lunchpakketten staan klaar, koeken en snoep liggen klaar, nu is het wachten op de lopers.

Kijkend naar de lopers is men nog lekker fris, er zijn ook nog maar 15 kilometers afgelegd op dag een, dus van vermoeidheid kan nog geen sprake zijn. Daar zijn onze lopers. Vrolijk gaat men zitten, wanneer nodig eerst even naar het toilet. Verzorging door ons; broodje? Koffie of thee? Koekje erbij? We voeren ze meteen vol. Stukje fruit? Nog een bakkie? Bidons vullen? Wordt geregeld. Zijn er lichamelijke ongemakken? Worden opgelost door prikker of masseur. Na een kleine twintig minuten is het weer aantreden en vertrekken. Er wachten nog 35 kilometer op de eerste dag. Lopers weer op pad, ook de helft van het verzorgingsteam gaat op weg naar het volgende rustadres. Zo herhaalt zich dat deze vier dagen telkens weer; naar rustadres, uitpakken en de boel klaarzetten. Ontvangst van de lopers en deze voorzien van voldoende eten en drinken. Lopers weer op pad dan ook wij weer inpakken en naar het volgende adres.

Elke dag na de laatste rust gaan we terug naar de sporthal. Het noodzakelijke uit de bus, eventueel aanvullen. Dan is het wachten op de lopers. In de loop van de middag komen ze terug, de een loopt kwik en vief, de ander heeft toch wat meer moeite. Dan rond halfvijf gaan we beginnen met het verzorgen van de voeten en spieren.

Hier moeten blaren geprikt en afgeplakt worden. Er zijn er ook die graag ▶

preventief geplakt willen worden en bij menigeen komt de masseur er nog even aan te pas.

Rond half tien s 'avonds is iedereen die dat nodig heeft aan de beurt geweest en kunnen wij ook op rust. Even naar de kantine, de afgelopen dag wordt geëvalueerd en de komende dag besproken. Nog een pilsje en dan gaan wij ook te bed want om 3 uur 's nachts begint het hele circus weer opnieuw.

Via Gladiola

Na vier dagen komen alle contingents van de nationale politie te samen om gezamenlijk het defilé over Via Gladiola te lopen onder begeleiding van het Politieorkest.

Dan terug naar de sporthal waar ook de familie van de wandelaars naar toekomt. In de sporthal krijgen de wandelaars hun fel begeerde en zeker ook verdiende vierdaags kruisje. Voor iedere deelnemer was er een persoonlijk woord van de pelotonscommandant. Dan kan eenieder eindelijk weer op huis aan en kan het grote herstellen beginnen. De verzorgingsploeg ruimt al de materialen op. Krijgen we het weer allemaal in de bus? Gelukt, dat zit erin. Nog een avond in de sporthal slapen en zaterdag terug naar huis.

Thuis moet alles weer opgeruimd worden waar het weg kwam... Zaterdagavond plof je op de bank. Pfff... de vierdaagse 2023 is weer achter de rug. ■

Toen de opkomstplicht nog van kracht was, werd het overgrote deel van de opgeroepen jongemannen bij de landmacht geplaatst. Een klein aantal dienstplichtigen kwam bij de marine, luchtmacht of Marechaussee terecht. Tussen 1946 - 1996 hebben er ongeveer 33.000 dienstplichtigen bij de Marechaussee gediend. Een van hen was Fred Klijndijk (lichting 67-5) van www.marechausseenostalgie.nl. Hij heeft een klein stukje van zijn ervaringen als dienstplichtig marechaussee en wat hij er later mee deed en nog steeds doet aan het papier toevertrouwd.

De dienstplichtige marechaussee, verguisd en geliefd

Fred Klijndijk

Verborgen talent

Dat ik mij in september 1967 voor het vervullen van mijn dienstplicht moest melden op het opleidingscentrum van de Koninklijke Marechaussee (KMar) in Apeldoorn, was toen volgens mij één grote vergissing van Defensie! Want toen de Marechaussee een antecedentenonderzoek uitvoerde, hadden ze toch ook wel in de gaten dat ik een langharige Haagse hippie was die zich weinig van de gevestigde orde aantrok. En dat hij het liefst iedere dag op zijn brommer (een Puch met zo'n hoog stuur) naar het strand van Scheveningen reed om daar met alle jongens en meiden van de Flower Power scene naar muziek van radio Veronica te luisteren. Maar kennelijk schuilde er onder mijn lange haren toch iets wat later een geschikte marechaussee zou kunnen zijn. Verborgen talenten? Toch gevoelig voor gezag, regelmaat en orde? Het zou blijken!

Het viel eigenlijk wel mee

Als -alles beter wetende- hippie kon een conflict met het strenge gezag op het Opleidingscentrum niet uitblijven. Op de allereerste dag was het al raak. Een indrukwekkend manspersoon met een blauw koord om z'n schouder (tegen zo'n iemand moest je 'wachtmeester' zeggen) zei tegen me dat ik naar de kapper moest. En ik was nota bene een paar dagen voor mijn reis naar Apeldoorn naar de kapper geweest waar mijn mooie lange lokken waren geamputeerd! Maar kennelijk vond de wachtmeester mijn haardos niet kort genoeg en zou ik dus binnen een week voor de tweede keer naar de kapper moeten. Toen ik tegenspuiterend tegen de wachtmeester zei "Ja maar, ik ben een paar dagen geleden nog naar de kapper geweest", antwoordde hij op niet mis te verstane wijze dat ik het nooit meer in m'n langharige hoofd moest halen om hem op die manier tegen te spreken! Om die woorden kracht bij te zetten, noemde die wachtmeester mij de eerste dagen niet bij mijn achternaam maar "ja maar". Als er iets gedaan moest worden en er waren vrijwilligers nodig, dan riep de wachtmeester steevast dat "ja maar" daar ook bij moest zijn!

Al gauw kreeg ik door hoe het systeem op het Opleidingscentrum in elkaar zat en ik had er niet zoveel moeite mee om me -tijdelijk- aan te passen en in het gareel te lopen. Mede door het vooruitzicht dat het maar zes maanden zou duren, was het leven daar in Apeldoorn best wel draaglijk. Ondanks de afmattende marsen, oefeningen, bivakken, kleine oorlogvoering, hindernisbaan en ... de vuurdoop in Harskamp, kregen de wachtmeesters, oppers en adjudanten mij niet klein. Omdat ik veel aan sport deed, was mijn conditie prima in orde en kon ik het tempo en de inspanningen aardig bijhouden. Ook mentaal was ik behoorlijk weerbaar en was ik opgewassen tegen het strakke en strenge regiem daar achter de slagboom van de Koning Willem III kazerne. Dat gold niet voor een aantal jongens die het allemaal toch niet aankonden en te horen kregen dat zij hun dienstplicht bij een ander landmachtonderdeel moesten gaan vervullen. Met een flinke dosis humor, kameraadschap en de nodige pleisters voor de blaren, rondde ik na zes maanden de opleiding af en werd mijn parate bestemming de Legerplaats Nunspeet.

Naar de parate troepen

Ik werd geplaatst bij 104 Marechaussee eskadron. Uiteraard werden wij als versgebakken bollen van het opleidingscentrum door de oudste lichting ontgroend. Dat was niet zo heel erg, want dan wist je hoe je later, als jij de oudste lichting was, de jongste lichting te pakken kon nemen. Als je nog zestig dagen moest dienen, dan was je de oudste lichting. Dan marcheerden we iedere vrijdag met een paar jongens van de jongste lichting gewapend met pioniersschop naar het stukje bos achter het legeringsgebouw,

lieten ze een gat graven, zeven dagen van de centimeter afknippen, begraven en de eregroet brengen. Zo, weer een week dicht bij het afzwaaien!

Ook daar in Nunspeet was het een kwestie van aanpassen en het systeem leren kennen. Al gauw merkte ik dat we door het interessante en afwisselende werk daar in Nunspeet, best wel een leuke tijd zouden krijgen. Wat we in Apeldoorn geleerd hadden, konden we naar harte lust in de praktijk brengen. Jongens van oudere lichten brachten ons de fijne kneepjes van het vak bij. Maar meestal was het meer een kwestie van ons op de juiste kroegen, restaurants en Gaststätten in Duitsland wijzen. Zelfstandig of in teamverband met een klein groepje collega's een klus klaren vond ik het leukste aan ons werk. Veel dienstplichtige militairen zullen zeggen dat hun tijd zinloos en nutteloos was. En eigenlijk hebben ze daar gelijk in, want hun werk bestond uit oefenen voor iets wat (gelukkig) nooit zou plaatsvinden. Een marechaussee oefende op het Opleidingscentrum voor iets wat hij ook daadwerkelijk in de praktijk ging doen. Colonne begeleiden, verkeer regelen, beveiligen, patrouilleren enzovoort. Dat waren bij de parate troepen de dagelijkse werkzaamheden waarvoor we in Apeldoorn opgeleid waren.

Toch was het bij de parate troepen niet altijd rozengeur en manschijn. Tijdens je werkzaamheden merkte je al gauw dat het gros van de militairen een hekel aan de Marechaussee had. En of je nu beroepsmarechaussee was of dienstplichtig, dat maakte niet uit. Je was de politieagent en daar moet je zo min mogelijk mee te maken hebben. Behalve natuurlijk als ze die 'kalkemmers' nodig hadden. Want het was toch wel fijn als je als chauffeur van een militair voertuig zo maar de snelweg kon oprijden, of in de colonne gewoon door rood mocht rijden, of op dat ingewikkelde kruispunt gewoon kon doorrijden. De Marechaussee stond er immers om alles in goede banen te leiden. Maar oh wee, als je een keer iets aan te merken had op een uniform dat niet in orde was, of een rijopdracht die niet goed was ingevuld, nou dan kreeg je van Jan soldaat de wind van voren!

In een plaatsje ergens in Duitsland staat een militair voor een etalage te kijken en zijn uniformjasje is los en hij heeft geen baret op. Dus loop ik naar de soldaat toe met de bedoeling om hem te vragen zijn tenue in orde te maken. Maar voordat ik ook maar één woord kan uitbrengen, heb ik een geweldige dreun op mijn gezicht te pakken. De soldaat had mij in de spiegeling van de etalageruit zien aankomen en de witte helm die hij zag werkte als een rode lap op een stier. Dat muisje had voor de soldaat nog een flink staartje en ik een blauw oog! Ik had dus een blauwe rand op mijn helm (tot zo ver moeten ze je vijf minuten onder water houden, zei eens een soldaat tegen mij) en een blauwe rand om mijn oog! Maar gelukkig waren er ook militairen die begrepen dat wij dat werk eigenlijk voor hun deden en dat ook wel konden waarderen. En dan was het werk van een parate marechaussee geweldig leuk.

Redder in nood

Dit is een van de vele gebeurtenissen waaruit blijkt dat wij alles behalve 'matennaaiers' waren. In het najaar van 1968 had ons peloton ergens tegen de Oost-Duitse grens een gebied naar een bivak bewegwijzerd waar Nederlandse militairen gingen oefenen. Wij hadden de colones naar het bivak geëscorteerd en toen het laatste pakket binnen was bleken een paar wagens niet te zijn aangekomen. Op verzoek van de commandant ging ik met een collega in het gebied zoeken naar de verdwenen wagens. Op één na konden we ze vinden en naar het bivak brengen. Maar één

drietonner was onvindbaar. Het was inmiddels schemerig geworden en het vinden van de wagen zou steeds moeilijker worden.

Omdat wij het gebied op ons duimje kenden, vroeg de commandant ons nog eenmaal kras door het gebied te rijden in de hoop de wagen alsnog ergens aan te treffen. We besloten het zoekgebied wat groter te maken en vlak langs de Oost-Duitse grens te rijden. En dat had resultaat! Op een smal doodlopend weggetje richting prikkeldraad en grote borden waarop in een aantal talen stond dat je West-Duitsland ging verlaten, stond de drietonner. We troffen een soldaat aan die helemaal van de kaart was. Hij schrok zich wezenloos dat de deur plotseling werd geopend en dat daar ook nog eens twee mannen in uniform stonden! Maar de schrik maakte binnen een paar seconden plaats voor enorme opluchting, want in plaats van Oost-Duitse Vopo's die hij had verwacht, stond hij oog in oog met twee nuchtere Hollandse marechaussees. Tussen de nodige tranen door vertelde hij dat hij als laatste voertuig van een pakket de colonne uit het oog was verloren en compleet verdwaald was en was gaan rondrijden hopen de ergens Nederlandse voertuigen tegen te komen. Maar toen hij al dat prikkeldraad en die dreigende borden zag, was hij stijf van schrik in zijn wagen blijven zitten en durfde hij geen meter meer voor- of achteruit. Op mijn vraag waarom hij alleen in de drietonner zat en geen bijrijder had, antwoordde hij dat die er wel was toen ze uit Nederland vertrokken, maar omdat die knaap telkens enorme winden liet, hij op een gegeven moment had gezegd dat hij maar met een andere wagen mee moest gaan rijden. Toen de colonne ergens even stopte is de bijrijder inderdaad in een andere wagen gestapt en zat hij alleen in de drietonner.

Ik vond de hele situatie best wel sneu voor een jongen die net zijn militair rijbewijs had en zijn eerste buitenlandse reis zo zag stranden. We hebben toen met z'n drieën afgesproken dat we zijn commandant zouden vertellen dat hij pech had gehad, dit met behulp van een Duitser die verstand had van dit soort vrachtauto's verholpen had en wij hem rijdend richting bivak hadden aangetroffen. Wij hebben de jongen zijn handen onder de motorkap flink vet en smerig laten maken en achter ons aan rijdend zijn we het bivak opgereden. De commandant hebben we onze complimenten gemaakt voor het feit dat de soldaat de zaak helemaal onder controle had en hij een prima chauffeur was. Met een knipoog naar de soldaat namen we afscheid met het goede gevoel dat wij ervoor gezorgd hadden dat de soldaat geen douw kreeg en voor de rest van zijn diensttijd voor slappeling, mietje of kneus zou worden uitgemaakt.

Het is afgelopen

In het voorjaar van 1969 kwam er een eind aan anderhalf jaar Koninklijke Marechaussee. Uiteraard werd het afzwaaien met een enorm feest ergens in Nunspeet gevierd en beloofden we elkaar plechtig contact te zullen houden en elkaar regelmatig te zullen opzoeken. Maar helaas is er van al die beloften niets terechtgekomen. Waarschijnlijk ging iedereen, net zoals ikzelf, verder bouwen aan zijn burgercarrière en studie en werden de foto's en herinneringen in een schoendoos gedaan en ergens in een hoekje op zolder geparkeerd in afwachting van ...? Misschien wel de kinderen die papa na het spelen op zolder zouden vragen hoe dat op die foto's was daar bij de Marechaussee. "Jij was toch eigenlijk van de politie?" "Ja kind, papa was van de militaire politie!" Na wat aandringen vertelde je dan wat je zoal ►

had gedaan en had meegemaakt. "Moest je ook boeven vangen en moest je ook schieten?" Je bemerkte al gauw dat vertellen over je marechasseetijd eigenlijk wel leuk was. En telkens werden de verhalen talrijker en kwamen er meer herinneringen boven. De schoenendoos met dienstpulletjes ging niet terug naar zolder, maar bleef binnen handbereik om er zo af en toe eens in te rommelen en 'MarechasseeNostalgie' op te snuiven. Want als je die tijd in je herinnering nog eens terughaalde en de foto's weer eens goed bekeek, dan kon je een gevoel van trots niet onderdrukken. Die anderhalf jaar Koninklijke Marechassee was toch wel een heel bijzondere tijd geweest, die je voor geen goud had willen missen!

De Marechassee als een rode draad door mijn verdere leven

Ondanks dat mijn werk als exportmanager niets te maken had met de Marechassee, had dat bijzondere onderdeel van de Landmacht toch altijd mijn speciale aandacht als er bijvoorbeeld in de media iets aan de orde was waar de Marechassee bij betrokken was.

Het was dan ook niet vreemd dat ik in 1996 enthousiast reageerde op een oproep van de Stichting Marechassee Contact om deel te nemen aan een reünie van oud-marechassees. Bijzonder plezierig was de ontmoeting met een aantal oud-collega's van toen. Er werden oude koeien uit de sloot gehaald en herinneringen van stof ontdaan en nieuw leven ingeblazen. Toen de gesprekken ook gingen over de Marechassee op het internet, bleek dat er op het Wereld Wijde Web niets over dienstplichtige marechassees te vinden was. Aangezien ik mij op mijn werk onder andere ook bezighield met het stimuleren van computergebruik en het verkennen van het internet, besloot ik een website te maken waar al die oud-marechasseecollega's, jong en oud, met elkaar in contact konden komen daarbij geholpen door hun foto's en eventuele verhalen en anekdotes.

Door die website, die ik de naam 'MarechasseeNostalgie' gaf, kwam ik veelvuldig in contact met mensen binnen de KMar. Dat had tot gevolg dat ik vaak een bezoek bracht aan het opleidingscentrum van de KMar op de Koning Willem III kazerne in Apeldoorn. Want daar kon ik veel informatie bemachtigen die ik voor de website kon gebruiken en tevens mensen ontmoeten die met dienstplichtige marechassees hadden gewerkt.

Toen in 2007 de website vijf jaar bestond had ik in de voorafgaande jaren zoveel interessante informatie en foto's van de KW III kazerne toegestuurd gekregen, dat ik besloot een boek over de kazerne te gaan schrijven. Hoofdstuk 1 De bouw van de kazerne had ik binnen een paar weken op papier. Het geluk wilde namelijk dat de aannemer die in 1938 de kazerne had gebouwd nog steeds actief was in Apeldoorn. Met behulp van hun goed georganiseerde archief kon ik vrij gemakkelijk hoofdstuk 1 op papier krijgen.

Hoe anders verging het met hoofdstuk 2 De Duitse bezetting. Niemand kon mij daar iets over vertellen, de kazerne zelf had geen archief en het was dus een raadsel wat zich gedurende vijf jaar Duitse bezetting op de kazerne had afgespeeld. Door jarenlang onderzoek in het archief van de gemeente Apeldoorn, het Nationaal Archief en het NIOD, kwam ik erachter dat de kazerne gedurende die vijf jaar een hele belangrijke rol had gespeeld. Het bleek dat de KW III kazerne een van de beruchtste gevangnissen van de zo gevreesde Duitse Sicherheitsdienst (SD) was geweest. Ook heeft de kazerne tijdens de Slag om Arnhem als noodhospitaal dienst gedaan voor meer dan 1800 Britse en Poolse gewonde krijgsgevangenen.

Het onderzoek naar de rol van de kazerne in de Tweede Wereldoorlog nam dermate veel tijd in beslag dat ik besloot het schrijven van het boek voorlopig in de ijskast te zetten en mij volledig te concentreren op de rol van de kazerne in de oorlog want er viel nog heel veel op- en uit te zoeken.

De gegevens die ik tijdens mijn onderzoeken had verzameld waren dusdanig belangrijk voor de geschiedschrijving van de kazerne dat ik in overleg met de Marechassee een aantal brochures ben gaan schrijven waarin ik belangrijke plekken op de kazerne nader belicht. Een van de brochures handelt over het cellencomplex in het wachtgebouw. In die cellen propte de SD opgepakte verzetsstrijders na te zijn verhoord en gemarteld. In dat cellencomplex hebben gedurende een aantal maanden meer dan vijfhonderd verdachten van verzetsactiviteiten onder erbarmelijke omstandigheden gevangen gezeten. Velen hebben de oorlog niet overleefd en zijn gefusilleerd of in concentratiekampen om het leven gekomen.

Een van de kamers van het noodhospitaal (Airborne Military Hospital) van destijds is ingericht als traditiekamer en op die plek wordt regelmatig verteld wat zich daar gedurende een aantal weken in september/oktober 1944 heeft afgespeeld.

Door de bekendheid die ik de afgelopen jaren aan de rol van de kazerne in WW II heb gegeven, staat de kazerne bij het grote publiek in de belangstelling. Op verzoek geef ik regelmatig rondleidingen op de kazerne. Niet alleen aan geïnteresseerden in de Tweede Wereldoorlog, maar ook aan scholieren, oudheidkundige verenigingen, marechassee-reünisten enzovoort. Ik geef jaarlijks op een aantal basisscholen in Apeldoorn een gastles Geschiedenis, waarbij de rol van de kazerne centraal staat. Aansluitend gaan de scholieren naar de kazerne om de plekken uit de Tweede Wereldoorlog, waarover ik in de klas heb verteld, te bekijken.

Maar de belangrijkste bezoekers zijn de familieleden en nabestaanden van verzetsstrijders die in de cellen gevangen hebben gezeten. Dat zijn soms ingrijpende en emotionele momenten. Maar het geeft mij een gevoel van voldoening als nabestaanden met eigen ogen de plek hebben kunnen zien waar hun dierbaren gevangen hebben gezeten. In veel gevallen is dat het ontbrekende puzzelstukje dat men gevonden heeft om het oorlogsverhaal van hun dierbaren compleet te maken.

Ik heb besloten het te schrijven boek voorlopig in de ijskast te laten, want de website MarechasseeNostalgie met ruim vijftienhonderd bezoekers per dag vraagt de nodige aandacht, evenals de rondleidingen en presentaties op de Koning Willem III kazerne. ■

Rond 1996 schreef collega Joop Reinbergen, teamleider bij de recherche van de Regiopolitie Noord- en Oost Gelderland, het boekje *Prinsemarij*. Hierin vertelt hij op speelse wijze over waargebeurde grote, minder grote, trieste en minder trieste zaken. Hieronder een van zijn terugblikken.

XY-Ungelöst

Joop Reinbergen

In 1975 ging een experimenteel programma van start waarbij televisiekijkend Nederland werd betrokken bij het oplossen van een aantal misdrijven. Het programma *Opsporing Verzocht* is dan ook geen nieuwtje meer in menig huiskamer. Om de ethische aspecten niet uit het oog te verliezen en de meerwaarde voor de opsporing te waarborgen, is er altijd overleg noodzakelijk alvorens op de beeldbuis te worden toegelaten. De instantie die tussen de politie en de tv-programmamakers als het ware bemiddelend optreedt, was (anno 1996) de Centrale Recherche Informatie Dienst (CRI) in 's-Gravenhage. Dat de tv een machtig wapen kan zijn tegen de bestrijding van de misdaad heb ik in enkele andere samenvattingen geprobeerd weer te geven. Dat het ook internationaal werkt blijkt wel uit het volgende verhaal.

Vrijdagmiddag

"Guten Tag" – hoorde ik achter mijn rug zeggen en op het moment dat ik mij omdraaide stonden twee onbekende heren in gezelschap van mijn baas in de researchekamer.

Collegae van de Kriminapolizei knikte mijn baas mij toe en maakte een uitnodigend gebaar om die mannen de hand te schudden. Ik vond dat zij er vermoeid uitzagen. Ik bood hen een stoel aan en zuchtend maakte de oudste van de twee daar gebruik van. De ander keerde zich naar een wandfoto van de researchegroep en bekeek quasi nonchalant of hij onze afbeeldingen zou kunnen vinden. De mannen gaven mij door hun uitstraling de indruk, dat zij voor de zoveelste maal weer bij een of andere instantie waren aangeland en dat van hen werd verwacht, dat zij hun verhaal weer moesten afsteken. Even viel er een dodelijke stilte, maar gelukkig duurde die situatie niet erg lang, want de baas verscheen met een dienblaadje koffie in de deuropening. Potverdorie vrijdagmiddag..... realiseerde ik mij, dat betekende gewoon dat je de klos zou zijn als er actie moest komen. En actie kwam er...

Oplichter

Onze gasten hadden het goed ingeschat, Voor de zoveelste maal staken zij van wal; "Die slimmerik had de Duitse bank goed te pakken, begon hij. Hij was zo geslepen, dat hij kans zag om die club ruim een miljoen Duitse markten lichter te maken. Waar het geld gebleven is. bij God ik weet het niet". Hij bleek het over de Duitse crimineel Siegfried Windestein te hebben, die door een oplichterstruc ineens een stuk rijker was geworden en van wie de Duitse politie bovendien wist, dat hij nogal snel een wapen kon trekken. "Sporloos is hij... gewoon spoorloos", vulde onze jongere gast aan, maar desondanks zag ik een twinkeling in zijn ogen, die een positief tintje aan zijn opmerking meegaf.. Na uitgebreid onderzoek bleken de Duitse collegae kans te hebben gezien om die slimmerik te vatten en voor het gerecht te slepen. Toen zijn zaak ter terechtzitting werd behandeld, werd duidelijk wat voor crimineel vlees men in de kuip had. Een forse straf kon hem wel eens boven het hoofd hangen, vooral omdat het geld nog steeds werd vermist en de man niet erg mededeelzaam bleek. Nadat het Duitse gerechtelijke college zich een beeld had gevormd over deze man, werd hij tussen twee arrestantenbewaarders de rechtszaal uitgevoerd.

Ontsnapping

"Het lag in het voornemen om hem weer naar de gevangenis terug te brengen, verzuchte onze Duitse gast, maar het liep allemaal anders. Hij zag gewoon kans om te ontsnappen en hoe dat in vredesnaam mogelijk was is mij nog steeds een raadsel". "Omgekocht" vulde zijn collega aan. "Gewoon omgekocht met geld dat kan toch niet anders?" De oudere collega trachtte de uitlatingen van zijn partner wat te relativiseren, maar het signaal was al tot ons doorgedrongen. Ambtelijke omkoperij.

"Wij werden op die zaak gezet en hebben de halve wereld al afgereisd om hem te traceren. Van Schotland, Spanje tot aan de Canarische eilanden toe. Iedere keer als wij een spoortje van hem hadden was die vogel weer gevlogen. Het leek wel of die kerel een extra zintuig had voor dit soort zaken. Hij maakte bijvoorbeeld een scheepscruise en volgens de passagierslijst was hij met een vrouw aan boord gegaan. Dat was een lady die wel erg veel over zijn doen en laten wist en hem best wel zou kunnen chanteren. Bij de afmonstering stond zijn naam wel op de lijst maar die van de dame niet. Zij is daarna nooit meer ergens gezien". Vragend keken de beide gasten ons aan en er volgde een korte stilte. De duim van de jongste rechercheur maakte een duidelijke beweging naar beneden. Ja ja, wij hadden het begrepen. Zonder een duidelijke beschuldiging in zijn richting te uiten, was het ons wel zonneklaar, dat zij hem tevens van een moord verdachten. "Kijk, hij maakt gebruik van valse papieren en hij verandert zijn uiterlijk iedere keer, Voor ons is het heel erg moeilijk om hem te pakken. Ik wil niet veel zeggen, maar wij zitten toch zeker een half jaar continue achter hem aan. Maar nu is er een lichtpuntje hoop ik. De zaak is op de Duitse tv geweest en er kwamen nogal wat tips uit Nederland van mensen die hem meenden te hebben gezien. Hij is nu op een camping in Ruurlo en jullie kunnen hem zo ophalen". Bijna triomfantelijk keken beide gasten ons aan en het werd duidelijk wat zij van ons verwachtten. Siegfried zou daar met zijn vrouw, hun twee kinderen en oma in een caravan verblijven. De beide rechercheurs waren er namelijk net nog geweest en hadden onopvallend over de camping gesjouwd. Ze konden hem niet arresteren, omdat de Duitse politie in Nederland geen enkele bevoegdheid daartoe had. Nee... het stond voor 100% vast dat Siegfried daar was. Er werden foto's van hem getoond zoals hij er vroeger had uitgezien en zoals hij er nu ►

uitzag. De laatste afbeelding had veel weg van een Zuid-Europees type en leek in de verste verte niet op de politiefoto van Siegfried.

Vorbereitung

Binnen een half uur lagen de kerels van het arrestatieteam Gelderland in het maisveld rond de camping. De Duitse collegae en wij bleven in de auto zitten en stonden in het dorp Ruurlo op zeker een kilometer vanaf de plaats waar de arrestatie zou gaan gebeuren. Radiocontact was ten strengste verboden en onze taak bestond alleen maar uit het wachten. Wachten op het verlossende woord. Ogenschijnlijk wat verveeld kuierde de chef van het arrestatieteam tussen de spelende kinderen over de camping in de richting van de caravan. De nietsvermoedende Siegfried stond bij de ingang van zijn caravan en werd vriendelijk met "Guten Tag" door onze voorbijganger begroet. "Guten Tag" mompelde Siegfried terug. Binnen die enkele seconden werd geregistreerd of de man bezoekers in zijn caravan had, of er kinderen binnen waren, zijn vrouw in de directe omgeving was, hij mogelijk een wapen in zijn nabijheid kon hebben en bovenal of het wel de juiste man was. Het was tegen etenstijd en de inschatting werd gemaakt dat het niet erg lang zou duren of het zou wat rustiger op de camping zijn. Siegfried stond onder controle en nu maar wachten op een veilig moment om hem te kunnen aanhouden. Hoe minder publiek hoe veiliger. De praktijk had geleerd hoe sneller de aanhouding, hoe beter het resultaat.

Arrestatie

Van alle kanten kwamen zij aangerend en voor dat iemand besefte wat er aan de hand was, bleek de gesloten deur van de caravan al te zijn gepasseerd en waren aan de kopse kanten van de caravan via de openstaande ramen, de mannen van het arrestatieteam binnen gedrongen. Een perfect stukje vakwerk vertelden omstanders later. De radio kraakte en enthousiast werd in dat straatje van Ruurlo het bericht ontvangen. "we hebben hem". De Duitse collega's stapten uit de auto en begonnen spontaan een rondedansje midden op straat. Menig buurtbewoner zal zich afgevraagd hebben wat die twee volwassen kerels bezielde. Een half jaar opsporing eindigde in de lang verwachte arrestatie en dat uitte zich even in een vreugdedans.

Identiteit

Behoudens een vuurwapen en veel buitenlands geld werden valse identiteitspapieren gevonden. Het uiterlijk van Siegfried was inderdaad erg veranderd, maar zijn vingerafdrukken toonden onomstotelijk aan dat het de beruchte meesteroplichter uit Duitsland was. Enkele dagen later werd hij aan de Bondsrepubliek Duitsland uitgeleverd. Het tv-programa XY-ungelöst had op internationaal niveau haar bijdrage geleverd. Een machtig wapen tegen de misdaad zoals het krantenartikel enkele dagen later aangaf. ■

Fietstocht

Adri van Amelsvoort

Op zaterdag 12 augustus hadden we de fietstocht. Hein en Rie ten Pas hadden voor ons een tocht van ongeveer 35 kilometer rondom Epe uitgezet. Er deden 22 fietsliefhebbers aan mee. We vertrokken iets later dan gepland omdat het voor die tijd regende. De zon brak door en met een temperatuurtje van zo'n 24 graden en een zwoel windje was het ideaal fietsweer.

Vanuit het centrum van Epe reden we door het agrarische gebied richting de IJssel. We zagen daar opmerkelijk veel mooie huizen met rieten kappen. Al fietsend over de (nieuw) aangelegde fietspaden hadden we een prachtig weids uitzicht op het nieuw heringerichte gebied dat door Rijkswaterstaat is gerealiseerd in het kader van 'Ruimte voor de rivier'. Uiteindelijk kwamen we uit bij de brede hoogwatergeul Veessen-Wapenveld en hadden daar de eerste pauze. Drinken en een koek vielen ons ten deel.

De hoogwatergeul is tussen 2012 en 2017 aangelegd. De IJssel is op die plaats het smalst en zo kan bij hoge waterstand het IJsselwater geborgen worden. Er is een honderden meters lange brug gebouwd met beweegbare kleppen eronder. Wanneer het extreem hoog water is loopt het IJsselwater over de kleppen heen het omdijkte gebied in. Is het waterpeil in de IJssel gezakt, dan worden de kleppen geopend en kan het water terug de IJssel inlopen. Twee gemalen helpen ook bij de waterhuishouding.

Na de pauze reden we richting Wapenveld en doken daar de Veluwe bossen en pril

FOTO: HENK GROENENDAL

bloeiende heidevelden in. We hadden in de bossen nog even een stop om wat te drinken en het verorberen van een mandarijntje. Bij die gelegenheid werd er ook een groepsfoto gemaakt.

Na het maken van een groepsfoto zetten we koers naar restaurant de Honingpot in Epe om de tocht met een overheerlijke pannenkoek af te sluiten. ■

FOTO: HENK GROENENDAL

Lezing politiedrones

Adri van Amelsvoort

Op 27 maart organiseerde de IPA in het politiebureau van Deventer een lezing over het gebruik van drones door de politie. Leonie Knapen van het Droneteam Oost-Nederland verzorgde de lezing. Het was zeer interessant om een kijkje in de keuken van dit droneteam te krijgen. Allereerst vertelde Leonie aan welke regels ze gebonden zijn bij het inzetten van een drone. Dat bleken er nogal veel te zijn. Je mag niet zomaar met een politiedrone gaan vliegen. De inzet van het team wordt steeds vaker gevraagd. Het kan gaan om een pand te observeren waar een doorzoeking of een aanhouding op stapel staat. Van bovenaf is

goed te zien of een verdachte zich ergens verstoppt of vlucht of dat er in beslag te nemen voorwerpen worden weggemoffeld. Op het bedieningsscherm van de dronepiloot is dat goed te zien. Dat kan ook goed bij duisternis, want de drones kunnen worden uitgerust met een warmtebeeldcamera. Bij onderzoeken op en rond plaatsen delict is een drone een fantastisch hulpmiddel om een overzicht te krijgen van de pd-situatie, de sporen en mogelijke vluchtrichtingen van de dader. Leonie gaf nog veel meer voorbeelden waarbij drones kunnen worden ingezet. Denk aan rellen, grote evenementen enzovoort. ■

Jeu de boules *Freek van Beesten*

Op zaterdag 1 juli werd de jaarlijkse Jeu de boules wedstrijd van het IPA-district Twente gehouden op de banen van de Jeu de boules club aan de Meester Mulderstraat in Denekamp. Er heerste een gezellige sfeer en de deelnemers vonden het fijn elkaar weer eens te ontmoeten. Voor de pauze werden er twee rondes gespeeld waarbij fanatiek werd gestreden om de punten. Na de pauze moest de strijd – vanwege een regenbui - worden gestaakt

en verplaatsten we ons naar de kantine. Daar werd onder het genot van een hapje en een drankje nagepraat. De eerste prijs bij de dames werd gewonnen door Klaasje Wagter. Bij de heren ging die eer naar Anius Wagter. We kunnen spreken van een meer dan geslaagde middag. ■

Suppen *Adri van Amelsvoort*

Vooraf voor jongere IPA-leden was op vrijdag 11 augustus een avondje suppen op de Berkel in Zutphen georganiseerd. Verhuurbedrijf Sup@zutphen had daarvoor ruim dertig boards beschikbaar. Het was een zonnige dag en de temperatuur van het Berkelwater was heerlijk.

Helaas meldden zich maar zes deelnemers aan en viel er op het laatst ook nog een af. Het waren niet de allerjongsten van onze vereniging. Geen van ons had eerder op een supboard gestaan. Best spannend wat ons te wachten stond. Maar Milan van Sup@zutphen stelde ons behoorlijk gerust. Hij legde ons de ins en outs van het suppen uit. We moesten beginnen op de knieën en als je de balans gevonden had voorzichtig breed gaan staan in het midden van de plank. Na het maken van een groepsfoto en het op maat afstellen van onze peddels gingen we te water.

In het begin was het heel even lastig om je evenwicht te bewaren, maar al snel hadden drie van ons het onder de duim. De vierde volgde korte tijd later en mij lukte het minder goed om staande te suppen. Gevolg... een paar kopje onder in het warme Berkelwater.

Na een stukje gevaren te hebben voeren we de tak van de Berkel in die door het oude centrum van Zutphen loopt. We passeerden eeuwenoude gebouwen met prachtige gevels, het Leeuwenkophuisje en de Berkelpoort die in de veertiende

eeuw was gebouwd als onderdeel van de stadsmuur..

Een eindje verder kwam er een uitdaging. Om verder de Berkel te kunnen volgen moesten we onder de Overwelling door. Het is een ongeveer 70 meter lange watertunnel waar we bijna liggend op de plank in het stikdonker door moesten. We redden het allemaal.

We voeren door tot bijna het punt waar de Berkel de IJssel bereikt en we ook niet verder konden. Daarna de zelfde weg terug. We pikten nog een rondje op de Grote gracht mee, een grote plas met fontein. Na twee uur varen zat het er weer op en peddelden we terug naar ons startpunt. Op het terras van Sup@zutphen was er koffie met koek en praatten we nog even na over onze ervaringen. Het was een prachtige ervaring en de vraag was vooral om het volgend jaar weer te organiseren. ■

Een snik in de nacht

✍️ Ton van der Smid

Project leader the Netherlands and South-Africa, Advisor International Expertise Netherland Universities.

Als oud-politieman bij de Algemene Verkeersdienst van de Rijkspolitie ben ik nog steeds betrokken bij het politiewerk hier en in Zuid-Afrika. Samen met mijn Zuid-Afrikaanse vriend Generaal Johan Bean houden wij trainingssessies voor politiemensen op het gebied van integriteit en anti-corruptie en instrueren we buurtwachten.

Volgend jaar komen er ongeveer acht collega's naar Nederland om te kijken hoe wij precies werken met wijkagenten en wijkteams. Mijn grote wens is om (oud)politie mensen naar Zuid-Afrika te brengen om samen met hen daadwerkelijk een begin te maken met dit werk en werksysteem. Ik werk nu intensief al dertig jaar in townships aan kinder- en jongvolwassenprojecten en heb daar in Nederland mijn Ridderorde voor gehad. Kleine kinderen halen we van de vuilnisbelt en maken hen schoolrijp in ons kinderbegeleidingscentrum en jonge tieners die de school vaarwel hebben gezegd (dropouts), proberen wij met begeleiding weer een keuze te laten maken om naar school te gaan. Velen hebben na een begeleidingstraject een universitaire studie voltooid en mijn mooiste geschenk was dat één van hen op een soort van reünie tegen mij zei: "Oom Ton, u het voetspore vir ons getrap". Ik kan heel veel schrijven over Zuid-Afrika en de problemen daar, maar dat kun je ook volgen op het nieuws. Vandaar dat ik jullie wil meenemen in een waar verhaal wat ik een poosje geleden geschreven heb, maar wat nog steeds heel, heel actueel is. De namen heb ik gefingeerd.

Op bezoek bij vrienden

Langzaam rijdt ik de villawijk in die vlak bij de Waterfall Mall ligt. Dit is een groot winkelcentrum aan de rand van Rustenburg. Huis naast huis ligt, fel verlicht achter muren met of zonder prikkeldraad, aan goed onderhouden maar verlaten straten. Ik heb een afspraak met vrienden om te komen eten. Ik sta voor een groot ijzeren hek, waar je zonder kleerscheuren niet overheen kunt klimmen. Ook deze straat is verlaten en ziet er uit alsof de avondklok is ingesteld. Ik druk op een knopje van de intercom en wacht rustig af. Even later

vraagt een vrouwenstem: "Wie daar es". Ik zeg: "Dis Ton wat praat, es jij Carla?". "Ja man, wag een biekie dan sal ek die poort vir jou oop maak", is het antwoord. Langzaam wordt het ijzeren hek als door een onzichtbare hand opengeschoven. Op de binnenplaats staan twee auto's, verder zie ik niets. Ik lijk een acteur in een of andere misdaadfilm. Ik stap de auto uit en loop naar de voordeur. De deur staat open en maakt een uitnodigend gebaar om naar binnen te stappen, zei het dat ik in dit enthousiasme wordt getemperd door een ijzeren hek. Dan zie ik dat Carla vanuit een ander vertrek naar de voordeur komt en voor mijn ogen drie sloten van dit ijzeren hek losdraait. Na een hartelijke omhelzing wordt ik binnengelaten, waarna zij de sloten weer dichtdraait, met de opmerking: "Ach sien jij, ons moet maar so leef, dis maar net Suid Afrika!". In de tuin van dit grote huis wacht ik rustig op het eten en kijk uit over een vlakte voor mij waar ergens in het donker het township Freedom Park moet liggen. Het eten wordt opgediend en de gastheer begint met gebed. Daarna eten we onze buiken vol en om negen uur ga ik, nadat we zijn volgegooid met beelden van de tv over alle ellende in de wereld en de oorlog in Oekraïne, weer in omgekeerde volgorde door een aantal veiligheidshekken terug naar mijn logeeradres, bij dokter Neil van Schalkwijk en zijn vrouw Marie. Duizenden doden zijn er al gevallen zeggen ze, wat een aantal, verschrikkelijk en wat gaat er nog meer gebeuren.

Kliniek

Een week later ga ik naar de kliniek die de stichting Tapologo (wij geven hoop) in het township Freedom Park heeft neergezet. Kliniek is wel een hele luxe benaming voor een aantal oude zeecontainers,

die enigszins aangepast zijn; aan de buitenkant voorzien van een lik verf en van binnen bestaand uit een aantal 'spreekkamers' waaronder een voor dokter Neil. Hij houdt daar een keer per veertien dagen spreekuur voor zeer ernstig zieke aidspatiënten van dit township.

Zelfs het woord township is een luxe benaming voor het gebied waar zo'n veertig- tot zestigduizend mensen verblijven in meestal zinken hutten. Een vuilnisbelt zou een betere benaming zijn. Uitschot, uitvaagsel, vluchtelingen, illegalen, weduwen en wezen bevolken dit naar rot stinkende woongebied. Het aantal HIV-besmette mensen is daar veel hoger dan het gemiddelde in Zuid-Afrika, dat al onrustbarend hoog is in vergelijking met andere HIV/AIDS-gebieden. Dit soort gebieden zijn de speerpunten voor Eye For Others in hun opdracht om hulp te geven aan de meest zwakken en kwetsbaren in onze samenleving. Meestal alleen levende moeders met kinderen of kindgezinnen, die in leven worden gehouden door burens, oma's of een tante is de grootste groep in dit haveloze en troosteloze gebied. Het is geen uitzondering dat een moeder haar geslachtsrijpe dochter van dertien jaar of ouder aanzet tot het hebben van seksuele gemeenschap, want honger en armoede drijft een mens over norm- en waardigheids grenzen en ieder ►

kind levert weer 600 rand kinderbijslag op, wat vaak opgaat aan drank.

Medicijnmannen

Christendom, voorvaderaanbidding en geloof in toverdokters, de zogenaamde Sangoma, lopen als weefdraden dwars door elkaar heen. Mensen worden in hun wanhoop en ellende heen en weer geslingerd tussen geloof, houvast, wanhoop en waanzin. Als je ziet hoe deze medicijnmannen met kralen, knikkers, kikkerbotjes, vleermuisvlerken mensen aan zich kunnen binden, waan je je even in een film van Harry Potter. Verbijstering grijpt je in je hart, als je hoort dat deze 'dokters' zonder blikken of blozen en met volle ernst door een door hen opgezet rookgordijn heen mompelen dat de patiënt het beste met een maagd naar bed kan gaan om zodoende de boze geesten uit hun lijf te verdrijven. De maagden worden echter schaars in deze gebieden, dus de leeftijdsgrens zakt steeds verder en het is geen uitzondering dat baby's van drie maanden al ontmaagd worden. En wat als er geen meisjes meer zijn? Dan 'pak' je gewoon een jongen.

Caregivers A4

In het gebied van Freedom Park voert dokter Neil, vanuit de door hem en Bisschop Kevin Dowling opgerichte stichting Tapologo, een haast wanhopige maar verbeterde strijd tegen het demon HIV/AIDS. Door de jaren heen heeft zich een groep vrijwilligers verzameld die met hen de strijd aangaan tegen deze vijand van hun volk. Deze vrijwilligers, de zogenaamde caregivers, wonen meestal ook in een shack (zinken hut) in Freedom Park.

Zij hebben ieder een behoorlijk aantal gezinnen toebedeeld gekregen om ervoor te zorgen en te begeleiden. De vergoeding (over loon kan je niet praten) bedraagt

ongeveer 1200 rand (60 euro) per maand. Amper genoeg om de normale dingen te kunnen betalen, maar ze doen het wel en gaan gewoon door. Drie van hen zijn al jaren werkzaam in het gebied van Tapologo.

Nacht in Freedom Park

Die middag zitten Lorenah, Offentse en Elisabeth rustig in de zon op mij te wachten. De ontmoeting is, hoewel we elkaar al jaren kennen, toch spannend. Ik voel me positief nerveus over de dingen die gaan komen: een nacht in Freedom Park en bed & breakfast in de shack van Elisabeth. Ik heb me er maar ingegooid en zie wel hoe het afloopt. Lorenah is coördinator. Elisabeth woont en werkt in een gedeelte van Freedom Park en vult zes van de zeven dagen met haar werk voor Tapologo. We lopen naar de shack van Elisabeth. Onderweg komen we veel mannen tegen die van de mijnen komen, klaar met hun werk. Nieuwsgierige, maar wel vriendelijke blikken worden naar mij geworpen wat doet immers een blanke man in dit hope-loze gebied? We lopen over/langs de vuilnisbelt naar wat het shackgedeelte van Freedom Park is. In de late avondzon spe-

len kinderen met steentjes en afval in een modderplas. Mannen praten met elkaar en vrouwen lopen met hout of boodschappen van de plaatselijke Chinese Mall op hun hoofd naar huis. Ik maak nog even een praatje met de mensen van de politiepost en vertel hun dat ik mijn auto achter het hek laat staan, omdat ik bij Elisabeth in haar shack ga overnachten. Verbaasd wenst de dienstdoende sergeant mij een goede nacht en veel geluk. Lorenah gaat naar huis. Daar sta ik dan, samen met Elisabeth.

Rondgang in Freedom Park

"Wat gaan we nu doen?", vraag ik haar. "Wat wil jij?", is haar antwoord. Lachend vertel ik dat ik me maar door haar laat leiden en dat ik totaal niet weet wat ik me voor moet stellen. "Laten we dan eerst maar boodschappen doen", zegt Elisabeth. Omdat ik denk dat het om meer boodschappen gaat dan alleen het avondeten voor ons beiden, stel ik voor met de auto te gaan. De boodschappen brengen we later met de auto naar haar shack. Ik heb haar maar lekker dingen laten kopen die zij dacht nodig te hebben, heeft ze in ieder geval voor een tijdje voedsel in huis. Mijn fotokoffer en laptop, tasje met portefeuille en betaalkaarten laat ik ook achter in haar shack. Terwijl Elisabeth de boodschappen gaat uitpakken en het eten gaat klaarmaken, breng ik de auto weer naar de kliniek. Ik sluit hem af en maak nog even een praatje met een dikke maar heel goedmoedige politieofficier. Vervolgens loop ik op m'n gemak door de 'straten' van Freedom Park. Overal is bedrijvigheid; mensen zitten voor hun shack of lopen langs richting de Chinese handelaar om nog wat late boodschappen te halen. Hier en daar loopt een varken, een geit of een hond te snuffelen in de bergen vuilnis om wat eetbaars te vinden.

Datzelfde geldt ook voor een aantal kinderen die tot mijn ontsteltenis ook tussen

het vuilnis, glas en troep zoeken naar wat eetbaars. Ik zie een kind iets oprapen en in zijn mond steken. Verschrikkelijk. De wisselende contrasten geven mij een gevoel van leegheid, blijdschap, thuis voelen, wanhoop en verdriet.

Bang ben ik niet, geen moment.

Goede zorg als gast

Als ik uiteindelijk weer de tuin van Elisabeth binnenstap is zij bijna klaar met het eten en heeft een tafeltje met twee stoelen en een omgekeerde emmer in de tuin gezet. Ik wordt voorgesteld aan Jeremia, die door Lorenah is gevraagd om de nacht ook bij ons door te brengen. Jeremia werkt in de mijnen en moet de andere dag weer om vijf uur beginnen. Het doet me zo goed; de zorg van Lorenah en Elisabeth, die alles regelen om het voor mij zo veilig mogelijk te maken. Terwijl wij zitten te eten komen er burens en kennissen langs, die belangstellend informeren hoe ik het vond en hoe het is om hier te zijn. Ik krijg allerlei adviezen, over bestrijden van muskieten tot voorkomen van verkoudheid en het zorgen voor een goede nachtrust toe. We zitten buiten tussen twee shacks alsof we tussen twee stacaravans in op een bungalowpark zitten. Het donker valt langzaam over Freedom Park. Aan de overzijde zie ik heel in de verte tegen de berghelling de huizen van de rijken liggen. Daar ergens staat ook het huis van Carla en Johan, waar ik een aantal dagen geleden nog was, afgesloten door hekken en prikkeldraad en omgeven door allerlei felle verlichting, duidelijk te zien vanuit het donkere Freedom Park. Elisabeth vraagt nog een keer of ik me wel veilig voel.

Water halen voor de afwas

Ik kijk nog een keer naar de verlichte helling aan de overkant en vraag dan aan Elisabeth: "Se my, wie es vrij, hulle daar aan die oorkant of ons hier in Freedom Park. Ek sien maar net dat die mense hulle iedere aand opsluit in hulle eie tronk (gevangenis). Hulle ken nie buure nie, hulle kuier nie met hulle mense, hulle sit maar net achter hulle fence (omheining) en hekke en wag tot die more". Elisabeth knikt en zegt: "Hierdie mense is so lief vir my, hulle bewaak mij en sorg vir mij". Ze praat er niet over dat ze die zorg en liefde aan haar zelf te danken heeft. Zij werkt immers zes dagen per week voor de gemeenschap. Zij heeft zoveel goodwill opgebouwd, maar ook autoriteit en acceptatie. Na het eten gaan we vaatwassen. Het water is op, dus gaan we met de kruiwagen

en twee jerrycans naar de plaatselijke waterleverancier. Elisabeth laat de voordeur van haar shack openstaan. Ik zeg: "Joh, moet die deur niet dicht, ik heb al mijn spullen daar liggen: camera's, portefeuille, portemonnee enzovoort, de waarde daarvan is een veelvoud van het maandloon van de gemiddelde bewoner van Freedom Park". "Nee", zegt Elisabeth: "ons hoef nie, ach sien jij, ons moet maar so leef, dis maar net Suid Afrika!". Vijf rand lichter en twee jerrycans zwaarder lopen we weer terug. We doen samen de vaat. Jeremia zit en kijkt toe. In het donker horen we dat iemand een geluidsinstallatie aanzet en harde Afrikaanse muziek doorboort het rumoer van Freedom Park. Er wordt gelachen, gedanst, geschreeuwd, maar de muziek overheerst.

Wandelen in het donker

Na de vaat vraag ik of het mogelijk is om een eindje te gaan wandelen, Elisabeth knikt en doet andere schoenen aan. Samen lopen we door de donkere stofpaden van Freedom Park. Overal zitten mensen buiten, met of zonder houtvuur. Men knikt vriendelijk naar ons, maar sommige blikken zijn vragend en sommigen kijken indringend zo niet haatdragend. Ik denk niet dat dit een goede omgeving is om in je uppie 's-avonds even je hond uit te laten. Elisabeth vertelt me dat de weekenden heel gevaarlijk zijn. Mannen krijgen dan hun loon en zetten dat in de shabien (kroeg) om in drank. Verkrachtingen, gevechten, moord en doodslag zijn dan meer normaal dan uitzondering. Langzaam lopen we verder. Ergens onder een boom staat een groepje meiden, vrolijk meedansend op de muziek die ergens uit de hutten komt. Ze hebben een flesje cola of sinas in hun handen.

Eén van de meiden vraagt of ik ook wil dansen en of ik nou wel of niet wil, het moet. Na vijf minuten beweging, (bij mij kan je niet van dansen praten) een vermindering van het calorieënaantal en zweet op m'n kop lopen we lachend verder.

Aangrijpend

Dan een plotselinge snik in het duister. Ik stop en kijk vragend naar Elisabeth. Dan horen we weer een snik een zachte kreet. Ik ga m'n zaklamp aandoen. Tot nu toe heb ik hem uitgelaten om niet op te vallen in het donkere gebied, maar nu doe ik hem aan. De straal van mijn zaklamp boort priemend door het duister in de richting van de snik. Dan zie ik hem zitten, een klein jochie van een jaar of vier. Hij zit op de grond, zijn hoofd op zijn opgetrokken knieën en zijn armen eromheen. Met tranen in zijn ogen kijkt hij verschrikt en hulpeloos mijn kant op. Elisabeth knielt bij hem neer en vraagt in het Tswana wat hij hier doet en waar zijn vader of moeder zijn. Hij antwoordt: "Ik heb geen vader en moeder meer en ik ben op zoek naar eten". Op de vraag of hij nu alleen is, antwoordt hij dat zijn twee zusjes ook ergens moeten lopen op zoek naar voedsel. Langzaam en haperend komt het verhaal uit zijn mond. Een vader heeft hij nooit gekend, zijn moeder is een heel tijdje terug overleden. Hij blijft nu met zijn twee zusjes bij een Mozambikaanse vrouw. Hij heeft nog een broertje en een zusje, maar hij weet niet waar die zijn. Die heeft hij na het overlijden van zijn moeder nooit meer gezien. Kleine kinderen; verloren voor de wereld, maar ook verloren voor hun eigen familie. Schokkend komt de werkelijkheid op me af dat dit met nog zoveel andere kinderen ook het geval is. Het probleem van de ►

'Lost Children' waar ik anderen in Nederland over vertel, maar nu ineens een wrede werkelijkheid is. Terwijl we met hem praten komen ineens zijn twee zusjes uit het duister tevoorschijn. Ze worden vergezeld door een vrouw. Deze vrouw overlegt met Elisabeth en we besluiten in de buurt eten te gaan vragen voor deze kinderen. Hutje voor hutje gaan we langs en overal krijgen ze iets mee. Tijdens onze stroomtocht ontmoet ik een man. Hij vertelt me dat dit niet abnormaal is, maar dat er 's-avonds zoveel kinderen langs de paden van Freedom Park lopen op zoek naar eten. "En" zegt hij. "ze krijgen altijd wat, we houden ze wel in leven..." In leven? Wat voor leven? Wat is de hoop en de toekomst voor deze kinderen? Leven in een hel op aarde, meisjes die op jonge leeftijd al verkracht worden. Maar ook jongetjes worden niet ontzien. Wat vallen onze problemen toch in het niet als ik de troosteloosheid ervaar in dit, als een (schijnbaar) door God en alle mensen verlaten, gebied. Een snik welt bij mij op, een snik in het duister om mij heen.

Overleven

Inmiddels weet Elisabeth waar de kinderen wonen en met z'n vijven lopen we door Freedom Park naar de shack van de Mozambikaanse vrouw. Bij de shack aangekomen horen we aan de binnenkant wat gestommel en gedoe. Een vrouw kermt, een man hijgt, een bed kraakt. De passie en seksuele expressie uit zich in een dierlijk gesteun en gestommel. We zien door de kieren van de hut dat er een zwak lichtje brandt. Zien doet begeren geldt hier waarschijnlijk ook. Aangezien ik niet van plan ben om voor de hut van een verdere

hoorbare liveshow te gaan 'genieten', klop ik op de ijzeren shack deur. Het feest in het bed gaat onverdroten door, maar een meisje van ongeveer achttien jaar opent de deur. Door de open deur zie ik, in het licht van een kaars, twee kinderen onder een dun dekentje op de grond liggen. Het meisje kent de kinderen die bij ons zijn en laat ze binnen. Daarna sluit ze weer de deur. Het hutje van 3,5 bij 3,5 meter bergt nu acht mensen. Twee volwassenen in een bed en zes kinderen op de grond. Het maalt door m'n hoofd, Vader in de hemel, dit is niet mogelijk! Maar het is wel mogelijk, het is een dagelijks gebeuren in dit 'Park'. Kinderen, die geen keus hebben.

Kinderen die RECHT hebben op geluk en bescherming, maar dit recht wordt met voeten getreden. Kinderen die opgeofferd worden aan de wellust van volwassenen, maar ook kinderen die de dupe worden van een situatie waar een moeder gewoon geen andere keus heeft. Het is of geld verdienen voor eten of doodgaan van de honger. Het past ons niet om te oordelen, maar het geeft me gelijktijdig een machteloos en woedend gevoel.

Overnachten

Langzaam lopen we terug naar de shack van Elisabeth. De deur staat nog steeds open en we zijn niets kwijt. Ik weet niet of dat een opluchting voor me is. Ik heb meer het gevoel; al hadden ze alles gestolen en ik zou daar ruimte voor terug krijgen om meer te doen voor deze kinderen, het me geen lor zou kunnen schelen, sterker nog: ik zou het ervoor over hebben. Elisabeth zet koffie ik ga op de omgekeerde emmer zitten en lees m'n laatste e-mails.

Dan is het bedtijd. Elisabeth heeft een tweekamer shack. Zij gaat naar haar, door een dun doek afgescheiden, slaapkamer. Ik krijg een soort van logeerbed in de kamer en Jeremia slaapt op een matrasje op de grond. Ik wil dat hij op het bed gaat liggen en ik op de grond, maar dan wordt hij bijna boos. Hij zal niet op het bed gaan liggen, dat is voor mij. Gelaten accepteer ik het en ga liggen, met mijn hoofd op het voeteneind. Ik ben bang dat ik anders 's-nachts m'n kop ga stoten tegen de teil die boven het bed hangt. De teil die overigens de andere dag door Elisabeth wordt gebruikt om zich te wassen. Ik moest toen denken aan vroeger, aan thuis, toen we ook in het teiltje moesten en het water op temperatuur werd gebracht met keteltjes heet water. Ik was het al lang vergeten. We draaien met zoveel gemak de kraan open en we zijn zo gewoon om onder de douche te stappen, dat we dit allang niet meer als luxe ervaren. Elisabeth blaast haar kaars uit en het donker vult de hut. Ik lig in het donker te staren en hoor buiten de geluiden van Freedom Park. Muziek, gedans, gezang en ik denk aan de drie kinderen. Ze laten me niet los. Even later hoor ik het geluid van twee regelmatig snurkende mensen. Ach ja, zij zijn het gewend, zij zien dit dag en nacht. Armoede en ellende went waarschijnlijk ook, maar zo ver ben ik nog lang niet. De volgende dag zijn we teruggegaan naar de vrouw en de kinderen in de shack. De man was weg, de vrouw niet. Zij was alleen met zes kinderen, drie van haar zelf en drie aangelopen kinderen. De vriend was weg. Zij wist niet hoe hij heette en waar hij vandaan kwam. Of ze hem ooit nog terug zou zien, wist ze ook niet. Ze was 50 rand rijker, net genoeg voor drie dagen eten voor haar en de kinderen. Omdat ze uit Mozambique kwam en niet geregistreerd is krijgt ze geen steun. Over drie dagen kwam er misschien een nieuwe vriend en dan kon ze weer een paar dagen leven. Hoe laat ik in slaap gevallen ben weet ik niet.

De volgende ochtend

Tegen vijven word ik wakker omdat Jeremia zich aan het aankleden is. Ja dat is waar, denk ik, hij moet om 's-morgens om vijf uur naar zijn werk; acht uur onder de grond, van de ene duistere plek naar de andere. Als hij weg is, lukt het me niet meer om te slapen. Blijkbaar heeft Elisabeth dat in de gaten, want zachtjes roept ze: "Ton, Ton, ben je wakker?". "Ja", antwoord ik zachtjes terug. Je moet hier niet te hard praten, want de zinken muren dempen geen geluid. "Kan ek radio Jackaranda gaan luister?". "Ja, natuurlijk", antwoord ik.

Freedom Park in de vergeethoek

Even later vult lichte muziek de ruimte en beiden luisteren we daarna naar het nieuws. Het nieuws is gericht op de onrust in Oost-Europa en alle ellende daaromheen, de grondstofprijzen die stijgen, de doden die er vallen en de onzekerheid die dat geeft. Niets over Freedom Park. Maar dat had ik ook niet verwacht. Freedom Park is niet de tweede economische mogendheid van de wereld en Freedom Park heeft geen olie- of graanbronnen. Ja, dan is de aandacht gauw verslapt. Maar Freedom Park heeft wel elk jaar een golf van doden. Er vallen veel doden in de oor-

log bij Oekraïne. Het aantal wordt voorlopig geschat op 50.000 en dan zijn er nog heel veel vermisten. In Zuid-Afrika vallen elke dag duizend doden door AIDS. In die twee dagen dat ik hier in Freedom Park ben zijn er tweeduizend mensen doodgegaan aan AIDS, waarvan ongeveer 45 procent kinderen onder de twaalf jaar. Weer welt er een snik op in mijn hart. Het is nog steeds duister in Freedom Park.

Je kan ook mee op een vrijwilligersreis
Meer informatie bij:
TonvanderSmit@eyeForOthers.nl
Of op de website www.EyeForOthers.nl ■

Werken en wonen op de Nederlandse Antillen, ervaringen van een FIOD-man (deel 2)

Nico Timmer

Leuke trips

Geen dag was hetzelfde op Sint Maarten en het was gelukkig niet alleen maar werken. De Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied, brigadegeneraal der mariniers Rob Zuiderwijk, vloog regelmatig met de Lockheed P-3 Orion van Curaçao naar Sint Maarten. Hij bleef dan een dag op het eiland en vaak had ik dan de gelegenheid om met de Orion mee te vliegen met een patrouillevlucht over de Caribische Zee. Heel apart om zo erg laag boven het wateroppervlak te vliegen om allerlei schepen te observeren. Regelmatig belt de Coastguard om mee te varen naar Saba of St. Eustatius om daar controles te doen of bijstand te verlenen bij doorzoekingen. In het Franse Martinique deelnemen aan de voorbereidingen voor internationale acties in het gehele Caribisch gebied en eens per maand meerdaagse besprekingen in Puerto Rico horen ook tot onze taak.

Gezochte trimaran

Mijn collega Charly Vinclair heeft een speedbootje en het plan is om lekker op Simpson Bay te gaan varen. Als wij de koelbox met bier aan boord zetten krijg ik telefoon van mijn DEA-contact. Of wij willen uitkijken naar een trimaran (luxe zeilboot met een hoofdromp en twee kleinere stempelrompen), genaamd Le GO II. De boot is gekocht met drugsgeld en dus willen ze hem graag hebben. Charly vaart naar een plaats waar een groot aantal jachten afgemeerd ligt. Voordat we een pilsje hebben ontkurkt zien we de Le GO II liggen. De manager opgetrommeld, de officier van justitie gebeld en de boot in

beslaggenomen. De totaal verraste DEA gebeld dat ze de boot snel moeten komen halen. Op advies van de DEA doe ik een schriftelijk 'proceed of crime verzoek'.

Marihuana

Eind november 2002 een tip dat er een container in de haven staat met een grote hoeveelheid marihuana. Daar aangekomen is er geen container, maar volgens de reder staat hij op het plein in het centrum van Philipsburg. Snel erheen, zegel eraf en deuren open. Oude koelkasten, oude bedden, kortom oude troep. Ik laat de container terugbrengen naar de haven en daar trekken wij alles eruit. In een oud houten bed zitten grote pakken marihuana verstoppt en helemaal achterin de container staan enkele grote kunststof containers, afgedekt met epoxyhars. Na lang zwegen en vooral zweten ontdekken wij 1800 kilo marihuana. In overleg met de officier van justitie wordt die hoeveelheid de volgende dag vernietigd op de vuilnisbelt. Uit de bijbehorende papieren blijkt dat er nog 600 kilo is achtergebleven in Jamaica en dus snel de collega's aldaar geïnformeerd. Binnen een uur bericht terug dat ook die 600 kilo is gepakt. Mooi resultaat dat uiteraard de kranten haalt.

Douane Recherche Dienst

Drie maanden later moet ik verhuizen naar Curaçao om daar voor de Douane Recherche Dienst (DRD) fiscale onderzoeken te gaan doen. Emotioneel afscheid genomen van al die mensen waar je zo intens mee hebt samen gewerkt en op Curaçao weer op zoek naar een huis. Ook dat was snel geregeld, want een Antilliaanse politieman verhuurde ons zijn prachtige huis

met zwembad in de buurt van de plaats Jan Kok en dicht bij Daaibooi Beach. Bij de DRD zaten nog twee Nederlanders, Steef Claessen, een inspecteur van de belastingdienst Roermond als counterpart van het hoofd van de DRD en Ben Wigman van de douane Schiphol. Ons kantoor is in Otrobanda, niet bepaald een veilige plek. De DRD houdt zich voornamelijk bezig met drugscontroles op vliegveld Hato, waar sinds kort een bodyscan is geïnstalleerd.

Wraakacties

Wegens de grote aantallen slikkers en bodypackers die op vliegveld Hato bij uitreis worden gepakt, wordt mij al snel gevraagd om daar bijstand te verlenen met de verhoren van die heterdaadjes. Door het grote aantal verdachten worden standaard vragenformulieren gebruikt bij de verhoren. Bij uitreis vanaf HATO worden passagiers bevestigd door een 'selecteur' die bepaalt of hij of zij door de bodyscan moet. Collega Michael Tokaay was zo'n selecteur en op een dag scoorde hij bijna vijftig. Die avond werd Michael bij zijn huis in zijn gezicht geschoten en in allerijl naar Miami gebracht. Na enkele maanden moest hij toch maar weer aan het werk en werd hij bij mij op kantoor geplaatst. Praten ging nog steeds lastig maar wanneer hij de hoogste baas vroeg of hij implantaten kon krijgen kreeg hij te horen: "Donder op, je hebt al genoeg gekost".

Frustraties vanwege de vele vangsten werden door de dealers met kogelgaten afgereageerd op onze dienstauto's bij ons kantoor. Het werd zo gevaarlijk dat wij als DRD besloten niet meer naar dit kantoor te gaan. Na enkele maanden tijdelijke

huisvesting in het hoofdkantoor in Punda, verhuisde de DRD naar twee barakken van de kazerne Rio Canario.

Valse facturen

Het fiscale team bestaat uit Ben Wigman, mijn counterpart Andy Palm, Michael Tokaay en mijzelf. Onze fiscale onderzoeken? Er worden veel auto's geïmporteerd vanuit Miami en omdat je over de factuurwaarde belasting moet betalen wordt er uiteraard gebruik gemaakt van valse facturen. De telefoontjes naar de verkopers in Miami, het ontvangen van de echte facturen, het verhoren van de fraudeurs en het maken van de pv's gebeurde allemaal binnen een week.

Wereldvangst

Begin november 2003 belt mij iemand op met de vraag of wij ook wat doen aan illegale sigaretten. Zo ja, dan moeten wij maar eens bij de grootste supermarkt op Curaçao gaan kijken. Dus met collega Andy naar de supermarkt. Of wij de voorraad sigaretten even kunnen zien. De medewerker toont ons een mastercase (vijftig sloffen) Marlboro en nog een paar losse sloffen. Op mijn vraag of dit de hele voorraad is voor twee grote supermarkten zegt hij dat er veel meer staat in de Vrije Zone bij het vliegveld. Wij danken hem en racen naar de Vrije Zone. De douane aldaar toont ons vier 40 ft- containers die net zijn binnen gekomen en tegen een laadplatform staan opgesteld. Volgens de douane zal de inhoud de volgende dag in de loods worden gebracht. Wij openen de containers en zien dozen verpakt in zwarte plastic vuilniszakken. Het komt mij bekend voor en inderdaad, in iedere zak een mastercase met vijftig sloffen. Dat wil zeggen tienmiljoen sigaretten per container.

Ik bel het hoofd DRD en de directeur van de supermarkt. De laatste is snel ter plaatse met de sleutels van de loods. Wanneer hij de zware deuren open schuift zien wij dozen tot het plafond gestapeld en zover het oog reikt. In overleg met de officier van justitie alles in beslag genomen en de officier doet meteen een verzoek tot vernietiging.

Het duurt een week voordat wij met de vernietiging kunnen beginnen. Er is wel een verbrandingsoven maar daar past hooguit een kuub in. Een transportbedrijf ingeschakeld en via een uitzendbureau een vijftal chollers (junks) ingehuurd. Per dag wordt een container van de Vrije Zone naar de vuilnisbelt gebracht, die vervolgens door de vijf mannen wordt gelost.

Een grote Carter Pillar rijdt daarna de hele dag over de dozen om alle inhoud te verpulveren en tot slot onder het afval te begraven. De vijf chollers roken zich het roet in de oogharen. De inhoud van de loods wordt door Ben en mijzelf met heftruck in de containers geladen om zo min mogelijk ruchtbaarheid aan de zaak te geven. Wanneer na tien dagen hard werken alles is vernietigd tellen wij meer dan 84 miljoen sigaretten.

Op dat moment de grootste vangst ter wereld aan illegale sigaretten. We hebben

veel hulp gekregen van de investigators van Philip Morris en British American Tobacco, want het was niet alleen Marlboro maar ook andere (Europese) merken. Allemaal namaak en afkomstig uit China. Nadat de vangst in de kranten was gepubliceerd vroegen de handelaren in de Vrije Zone om een voorlichting over de bevoegdheden van de Douane. Enkele dagen later werd ik echt bedolven onder informatie over illegale sigaretten maar ook over namaak sportschoenen. De diverse inbeslagnames die volgden zorgden voor onrust.

Afscheid

In september 2004 zat mijn termijn erop. Tijdens het eindgesprek met de Inspecteur vertelde hij mij dat hij bezoek had gehad van de DEA en een cheque had ontvangen. Of ik daar iets van wist? Het was een bedrag van 26.500,- dollar. Toen kon ik hem eindelijk vertellen over de Proceed of Crime en de Le GO II.

Drie jaar intensief werken maar vooral ook fantastisch wonen op beide eilanden was een prachtige ervaring die je niet in twee verhalen kunt vatten. Ik had het voor geen goud willen missen. De vele contacten leverden een mooie verzameling petten, mouwemblem, stropdassen en daspelden op. Het meeste is inmiddels aan een andere verzamelaar gegeven. ■

Er komt een vreselijke melding binnen: 'Wilt u gaan voor een reanimatie van een negentienjarige vrouw.' Even lijkt ik het niet te beseffen, daarna voel ik verbazing en verdriet. Al snel herpak ik me; actie nu!

Samen met mijn maatje ren ik naar de bus en maken we ons gereed voor de melding waar we liever niet naartoe willen. Geen weg meer terug, we gaan ervoor! We hebben weinig tijd om ons voor te bereiden. Onderweg vragen we aan de meldkamer wat we gaan aantreffen en of we het goed hebben gehoord. 'Jonge vrouw van negentien, geen ademhaling', krijgen we als antwoord. En: 'Deze vrouw is drie jaar geleden, buiten haar schuld, slachtoffer geworden van een ernstig verkeersongeluk. Daarbij heeft zij blijvend hersenletsel opgelopen.' We houden rekening met het ergste.

Bij aankomst loop ik via de woonkamer naar een aangrenzende slaapkamer. Ik weet niet goed wat ik ga aantreffen... De ouders zijn in paniek. Ik zie dat de moeder al is begonnen met de reanimatie. De vader wijst naar hun dochter die op de grond ligt. Dan zie ik de jonge vrouw; ze ligt met opengesperde ogen, haar gezicht ziet blauw. Twee ambulancemedewerkers buigen zich over haar heen en gaan verder met reanimeren. Ze hebben de AED al aangesloten. Ik besluit hen te helpen en trek mijn latex handschoenen aan. Na overleg neem ik de reanimatie over, zodat zij zich kunnen focussen op andere medische handelingen.

Ondertussen concentreer ik me op de borstcompressies die ik geef om haar hartslag weer op gang te krijgen. Terwijl ik bezig ben, kijk ik nog even goed om mij heen. Is dit werkelijkheid? Mijn ogen zijn weer gericht op het slachtoffer. Ik kijk in haar openstaande ogen. Ogen die lijken te zeggen: "Alsjeblieft, help me."

Samen met mijn collega sluit ik aan bij een zoektocht naar inbrekers. Ze zijn ontsnapt na een inbraak in een woning. Midden in de donkere nacht zijn ze een begraafplaats opgevlucht. Een ware klopjacht begint op de inbrekers en natuurlijk doen wij mee. Een snelle blik op de kaart van mijn telefoon laat zien dat de inbrekers een verkeerde plek hebben uitgekozen om zich te verstoppen. Rondom de begraaf-

Politieverhalen

Ineens krijg ik angstige gedachten: Deze vrouw is opnieuw slachtoffer...Ze is echt te jong, dit kan niet. Ik ga door met reanimeren en zie opeens dat ze in haar dichtgeknepen linkerhand een knuffelbeer vasthoudt. Ik merk dat ik steeds vaker en sneller borstcompressies geef. Het zal toch niet? Nee, niet vandaag. Achter mij hoor ik haar ouders aanmoedigend roepen: 'Kom op, kom op.' Ze roepen meerdere malen de naam van hun dochter. Het maakt mij gemotiveerder dan ooit om haar te redden. Ze gaat toch niet dood vandaag? Dat mag niet.

Ondertussen stroomt de woonkamer vol mensen. Familie en vrienden hebben van het incident gehoord en zijn naar de woning gekomen. Om de ouders te steunen en elkaar. Iedereen is zichtbaar verdrietig.

De slaapkamer staat nu ook vol zorgverleners; specialisten die hun uiterste best doen om het slachtoffer te redden. De infusen, slangetjes en draden liggen verspreid over de vloer. Medische termen worden afgewisseld met uitslagen van hartfilmpjes. Ik blijf hopen dat het goede uitslagen zijn en dat er nog een kans is voor haar.

Terwijl ik de laatste borstcompressies geef, met al mijn deskundigheid en moed die ik in me heb, zie ik hoe haar ouders naast mij komen zitten, hopen op een wonder. Angst wordt werkelijkheid. Hun dochter kunnen wij helaas niet meer redden.

De stilte in huis valt, het verdriet neemt toe en een nachtmerrie begint. We koppelen alle draden, snoeren en infusen af... en leggen de vrouw op bed. We dekken haar toe en verlaten de kamer. Vervolgens nemen we afscheid van de ouders, familie en vrienden. We wensen ze sterkte en noteren nog wat gegevens. Ik loop de deur uit, naar buiten, wetende dat er in huis een hoop verdriet heerst. Wetende dat deze mensen de komende tijd veel verdriet te verwerken hebben. Binnen staat het leven stil, buiten gaat het leven weer verder.

Als ik weer terug ben op het bureau kan ik mijn verhaal gelukkig kwijt bij collega's die speciaal hiervoor zijn opgeleid. Ondanks de goede ondersteuning die ze mij geven zal ik deze reanimatie nooit meer vergeten... ■

plaats ligt alleen maar water. Ik maak me klaar voor een heterdaadje!

Met de auto volgen wij een zandpad op de begraafplaats. Alle schijnwerpers staan aan op de politieauto, er ontstaat een spookachtig geheel. Door hoge grafzerken doemen veel schaduw op. Tussen de zerken lopen meerdere collega's die met hun zaklampen zoeken. Jammer genoeg zijn de hondengeleiders er niet, want met de hond is zoeken een stuk eenvoudiger.

Wij zijn erg stil en eerlijk gezegd heb ik een beetje kippenvel omdat ik het zo spannend vind 's nachts tussen die graven. Langzaam rijden we door met alle vier de ramen geopend, om maximaal het geluid van buiten op te vangen. Wij zien niets, je kunt je natuurlijk overal verstoppen. Ineens hoor ik een vreemd

geluid en gebaar naar mijn collega dat er iets rechts van ons zit. Langzaam glijden wij uit de auto. Met een speciale knop kunnen wij de motor aan laten en toch de auto afsluiten. We lopen langzaam over het zandpad terug en proberen geen geluid te maken. Ik krijg de kriebels. Zo'n held ben ik nu ook weer niet op de donkere begraafplaats midden in de nacht. Ik oriënteer me op mijn voeten die het zandpad voelen.

Ik moet me herpakken. Stap voor stap loop ik geluidloos het pad af. Dan opeens een geluid, meer een soort zucht. Vermoedelijk zijn de inbrekers dichtbij en hebben ze zich naast het pad voor ons verstopt. Opeens schiet ik in de lach. Ik ben bang, maar jullie banger. Ooh, die ga ik laten schrikken. Ik sluip dichtter naar de plek waar het geluid vandaan kwam. Met mijn voeten probeer ik nog steeds het zandpad te volgen. Het is zo donker.

Dan schreeuw ik zo hard als ik kan het donker in. 'Politie! Geef je over! Je bent aangehouden! Liggen op de grond.' Ik klik mijn zaklamp aan en zie dat twee mannen zich verschanst hebben aan de waterkant. Meteen grijpen we de twee vast. Ze vallen hevig geschrokken voor mijn voeten op de grond. Eentje ligt zelfs midden in een modderplas. Ik doe mijn best om niet te lachen, hij ziet er niet uit.

We slaan de mannen in de boeien en ze worden overgebracht naar het cellencomplex. Ondertussen staan wij daar helemaal alleen met onze politieauto verderop. Waar kwam het geluid vandaan dat de inbrekers verraden had? Het was zo'n heldere zucht. Misschien dat toch één van de dwalende geesten ooit slachtoffer is geweest van een woninginbraak en ons nu een seintje gaf? Of wie weet wel een oud-collega die er vanuit het hiernamaals even was om ons te helpen. In ieder geval bedankt! ■

Op mijn vrije dag loop ik in het zonnetje langs een park. Het is druk, met zowel jonge als oude mensen. Een jongedame loopt op mij af met een aanglijnde hond. Ik schat haar niet veel ouder dan twintig.

Ze verdwijnt heel even uit mijn gezichtsveld, omdat ik naar iets anders kijk. Daarna passeert zij mij met snelle stappen. In een flits zie ik dat zij erg terneergeslagen is. Ze kijkt verdrietig naar beneden. Ik vraag mezelf af: 'Is ze aan het huilen?'

Uit bezorgdheid draai ik mij om en vraag haar of alles in orde is. Ze blijft staan en barst in tranen uit. Ik loop naar haar toe, probeer haar te troosten en vraag haar waarom ze huilt. Huilend vertelt ze dat ze zojuist in het park is aangerand. Ik vind het zo'n heftig verhaal dat ik ondanks dat het mijn vrije dag is, meer wil meer weten over het incident en de verdachte.

Terwijl ze haar tranen wegveegt, vertelt ze dat ze kort daarvoor haar hond in het park had uitgelaten. Daarbij raakte zij in gesprek met een oudere man. Ze is gewend met ouderen te praten, omdat ze dagelijks met ouderen werkt. Zij wilde alleen maar een praatje met de man, maar hij heeft andere bedoelingen en gaat te ver. De man begint haar te kussen en te betasten. Door dit alles

raakt zij helemaal van slag. Ze slaat zich van hem los en loopt weg, het park uit.

Nu staat ze voor mij, heftig te huilen en dat raakt mij enorm. Het is duidelijk dat ze ontredderd is en direct hulp nodig heeft. Ook vertelt zij dat de verdachte zittend op een bank in het park is achtergebleven. Ik leef met haar mee en wil haar helpen. Ik ben ook woedend op die man. Hoe durft hij haar aan te raken? Hij moet zijn handen thuishouden, aangehouden worden en wel meteen. Ik toon de vrouw mijn legitimatiebewijs en zeg dat ik van de politie ben. Ik overleg met haar en neem contact op met de meldkamer. De vrouw belt ondertussen haar vader die onmiddellijk naar zijn dochter toekomt. Terwijl ik de meldkamer nog aan de lijn heb, komt mijn collega er al aan. Ik ken hem goed. Hij is een ervaren, betrokken collega, precies degene die het slachtoffer nodig heeft.

Kort daarna word ik door de meldkamer gebeld met de vraag of ik nog een aanvullend signalement heb van de verdachte. De vrouw doet haar hand open en ze heeft één pindanoetje in haar hand. De oude man had blijkbaar nootjes bij zich en had haar er ook een paar gegeven. Op dat moment denk ik; 'Hoeveel mensen zullen nu in het park rondlopen die nootjes bij zich hebben? Dat moet toch opvallen?'

Daarna neem ik afscheid van de vrouw en geef haar een knuffel. Ze is in goede handen en ik ga weer verder. Het park ligt op mijn route naar mijn huis. Ik loop er doorheen om te zien of ik de verdachte tegenkom, maar helaas. Ongeveer drie kwartier later word ik thuis opgebeld met het goede nieuws. De verdachte is aangehouden en raad eens wat hij bij zich had? Juist ja, die pindanootjes! ... ■

Al meerdere malen waren we naar het huis geweest waar een echtpaar elkaar het leven zuur maakte. Als ze zelf niet belden over een ruzie dan belden de burens wel dat het weer eens hommeles was. Bijzonder aan deze echtelijke twist was dat ze elkaar tijdens deze ruzies, naast het schelden en foeteren, nooit met een vinger aanraakten. Man en ►

vrouw waren zeer intelligent en noemden hun geschreeuw en scheldpartijen steevast, 'eenvoudige vetes'.

Die dag waren wij dus voor de zoveelste maal bij het ruziemaken-de echtpaar thuis. Mijn collega voerde het gesprek met de vrouw en ik wat verderop met de man. Tijdens dat gesprek werd me nu duidelijk dat ze beiden er wel over uit waren dat een echtscheiding de enige optie was. Ik voorzag de man van wat praktische tips en hoopte dat ze er samen uit zouden komen.

Toen we al in de auto zaten en weg wilden rijden wenkte de man mij nogmaals en door het geopende autoraam vroeg hij mij op en zeer rustige toon: "Dus als ik het goed begrijp zegt u dat de helft van al onze bezittingen van mij is en de andere helft van mijn vrouw?" Mijn collega en ik knikten instemmend en kregen de indruk dat die scheiding er nu toch echt ging komen.

Diezelfde nacht had ik nachtdienst en het zal rond een uur of drie zijn geweest dat we snel achter elkaar een aantal meldingen

kregen over geluidsoverlast. Volgens de melders leek het alsof er iemand met een motorzaag bezig was. We gingen snel naar de locatie en konden op het geluid van de motorzaag afgaan. Opnieuw waren we in dezelfde straat van gisteren toen we naar "de vete" gingen, het huis van het scheldende echtpaar.

Toen ik de straat inreed viel mij direct het leren bankstel op, dat in tweeën was gezaagd en de weg blokkeerde. Ook lagen op straat allerlei stukken huisraad die één ding gemeen hadden: ze waren vrijwel allemaal keurig doormidden gezaagd; een halve tafel, halve stoelen en halve kasten.

We volgden het geluid van de motorzaag en kwamen uit bij een parkeerplaatsje achter de woning. Daar stond de man bovenop de motorkap van een auto, een bordeauxrode 2CV met een ronkende kettingzaag in zijn handen. De auto was eigenlijk al vrijwel geheel in de lengte doorgezaagd. Hevig bezweet zei de man: "De helft van alles was van mij toch?"

BRON: WWW.POLITIE.NL

Eén groot IPA-district Oost-Nederland

Vorbereidingen zijn gaande om binnen enkele jaren alle IPA-districten die onder de politie-eenheid Oost-Nederland vallen bestuurlijk samen te voegen. Eerder gebeurde het al door samenvoeging van de voormalige districten Apeldoorn, de Graafschap en Zwolle tot het district Oost-Nederland. Die samenvoeging is soepel verlopen, vooral omdat het bestuur werd gevormd door leden van de voormalige districtsbesturen en de activiteiten in de voormalige districten door de drie activiteitencommissies werden voortgezet of zelfs uitgebreid.

Binnenkort gaan de districten Arnhem, Nijmegen en Twente ook deel uitmaken van het district Oost-Nederland. Hierdoor ontstaat er één groot district wat de communicatie met het landelijk bestuur en partners, zoals bijvoorbeeld de eenheidsleiding van de politie, eenvoudiger maakt.

Zoals de situatie er vermoedelijk zal gaan uitzien, worden de vier oude districten afdelingen, die zo-

als vanouds zorgen voor het organiseren van de activiteiten, lief- en leed en huldiging van jubilarissen.

Aan alle activiteiten binnen Oost-Nederland kunnen alle leden van de afdelingen zonder beperkingen meedoen.

Voor bestuurszaken komt er een dagelijks bestuur van drie personen (voorzitter, secretaris en penningmeester), mogelijk aangevuld met vier bestuursleden van de vier afdelingen. Voor het dagelijks bestuur zoeken we dringend jonge leden die die taak op zich gaan nemen.

SCHROOM NIET EN MELD JE AAN!!!!

Inloggen op de IPA-site

Persoonlijke gegevens

Om je persoonlijke gegevens in de ledenadministratie te controleren of aan te passen, bijvoorbeeld een ander e-mailadres of IBAN, moet je inloggen op www.ipa-nederland.nl/. Helemaal rechts in de menubalk klik je op 'Inloggen' en vervolgens vul je je gebruikersnaam en wachtwoord in.

Let op: je gebruikersnaam is het lidmaatschapsnummer dat op je IPA-legitimatiebewijs staat. Heb

je nog geen wachtwoord of ben je het vergeten, klik dan op de optie 'Wachtwoord vergeten'. Je krijgt dan een e-mail met een link waarop je een (nieuw) wachtwoord kunt invullen.

Webshop

Via dezelfde inlog kun je ook op de IPA-webshop komen. Daar kun je T-shirts, polo's, hoody's, softschells en diverse IPA-patches bestellen

Burgers moeten de staat goed kunnen controleren

Jan Eijkemans

Ontstaan grondwet

De eerste grondwet in Nederland stamt uit 1815. De belangrijke herziene grondwet stamt uit 1848. De totstandkoming daarvan is voor een groot deel te danken aan de negen mannen onder leiding van Johan Rudolph Thorbecke (1798 - 1872) die, voordat de grondwet tot stand kwam al veel denkwerk en voorstellen hadden gedaan in de jaren daarvoor. Thorbecke zelf had in 1839/1840 al een proeve voor een grondwet geschreven. Koning Willem II had op 17 maart 1848 een grondwetscommissie benoemd met vijf heren, waarvan Thorbecke de voorzitter was. De andere leden van deze commissie waren: Dirk Donker Curtius (1792 - 1864), Lodewijk Caspar Luzac (1786 - 1861), Lambertus Dominicus Storm (1792 - 1859) en Jacobus Mattheüs de Kempnaer (1793 - 1870). Na minder dan een maand en wel op 1 april 1848 leverde deze commissie een volledig ontwerp van grondwetsherziening en op 3 november 1848 had Nederland een nieuwe grondwet met een nieuw parlementair en constitutioneel bestel.

THORBECKE

Thorbecke-lezing

De grondwet is daarna nog een aantal keren aangepast. De doorwrochte ordening van Thorbecke heeft Nederland veel gebracht en heeft er ook voor gezorgd dat zijn staatrechtelijke ordening, zelfs na 175 jaar, nog staat als een huis. De laatste jaren kraken verschillende punten in het stelsel van de grondwet. In een op 14 april 2023 door Pieter Omtzigt gehouden Thorbecke-lezing, stelde hij vijf onderwerpen aan de orde waarin hij aantoonde dat de huidige regering de grondwet nogal eens aan haar laars lapt. Hij gaf gedetailleerd met indringende voorbeelden aan, hoe geleidelijk de Nederlandse regering de grondwet aan zijn laars lapt. Daarnaast gaf hij aan dat er ook amper iets tegen gedaan wordt. Duidelijk is dat de huidige bestuurlijke praktijk afwijkt

van de theorie van Thorbecke. De vijf onderwerpen zijn:

1. Besluiten worden buiten de ministerraad om genomen.

Besluiten worden steeds vaker op oneigenlijke plekken genomen, zoals in het Catshuisoverleg, aan klimaattafels of met lobbyisten, maar niet in de Trêveszaal waar de ministerraad vergadert en het parlement. Hiermee dreigt de parlementaire controle op de besluitvorming naar de achtergrond te verdwijnen. Het Catshuisoverleg bestaat niet als formeel besluitvormingsorgaan. De allerbelangrijkste besluiten van de regering, zoals de lockdown, avondklok en schoolsluiting zijn de afgelopen jaren genomen in een gremium dat volgens de wet helemaal niet bestaat. Hierdoor vindt geen enkele controle plaats door het parlement. Besluiten moeten worden genomen door de ministeriële commissie crisisbestrijding (MCCb).

2. Geld uitgeven voordat het parlement instemt.

Het budgetrecht van het parlement wordt uitgehold door van alles een 'noodgeval' te maken. Er is namelijk een ontsnapingsclausule voor een minister die de begroting niet aan de Tweede Kamer wil voorleggen, en die clausule heet 'rijksbelang' (art. 2.27, lid 2 Comptabiliteitswet). Het uitzonderingsartikel is de laatste jaren heel vaak gebruikt. In 2018 en 2019 werd dit artikel geheel niet gebruikt. Maar in 2020, het eerste jaar van de coronapandemie, is het 40 keer gebruikt en in 2021 59 keer. Je zou zeggen dat na de pandemie er geen rijksbelang meer was om deze ontsnapping toe te passen. Maar er wordt echter mee doorgedaan. In 2022 wordt het uitzonderingsartikel nog steeds gebruikt, niet alleen voor de coronapandemie, maar ook voor asiel, Oekraïne en energie. Er is dus geld uitgegeven voor nieuw beleid zonder instemming van het parlement en op een legale manier genormaliseerd. Het parlement wordt gewoon voor een voldongen feit gesteld.

3. Aangenomen wetten treden in werking, of niet, of gedeeltelijk.

De regering heeft de gewoonte om wetten slechts gedeeltelijk in werking te laten treden. Met andere woorden: als de wet is goedgekeurd door het parlement wordt het toch niet of gedeeltelijk in werking gesteld. Voorbeeld hiervan is de Omgevingswet die al in 2015 en 2016 is goedgekeurd door de Kamers en gepubliceerd in het Staatsblad. Daarna werd de invoering ervan elke keer uitgesteld. Pas in maart 2023 heeft de regering besloten dat de wet op 1 januari 2024 (7,5 jaar na stemming in de Eerste Kamer) in werking treedt. In de wet wordt vaak de volgende bepaling opgenomen: "Deze wet treedt in werking op een Koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld". Deze formulering betekent dat de regering ook de helft van de wet in werking kan laten treden en de helft van de wet later of helemaal niet bij Koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

4. Informatie aan de Kamer en de samenleving verschaffen.

De informatievoorziening aan de Kamer en de samenleving is gebrekkig. Elke burger kan in Nederland de regering vragen om documenten openbaar te maken. Dit op basis van de Wet Openbaarheid bestuur en de Wet Open Overheid. informatie is de zuurstof van een parlementaire democratie. Als burgers en media gevraagde stukken niet ontvangen kunnen zij niet controleren wat de regering gedaan heeft. Krijgt de Kamer de gevraagde informatie niet, dan kan zij de regering minder goed of niet controleren met alle gevolgen van dien. Elke burger in Nederland kan de regering vragen om documenten openbaar te maken op grond van de Wet Open Overheid. Krijg je de informatie niet dan kun je naar de rechter stappen en deze kan de overheid dwingen om de stukken openbaar te maken. De praktijk is dat de stukken zelden binnen de termijn aangeleverd worden. De wettelijke termijn is 21 dagen, maar zelfs bij de meest eenvoudige WOB-verzoeken duurt het 111 dagen. Wanneer informatie niet wordt aangeleverd kan de rechter een dwangsom opleggen. In 2019 gebeurde dat 38 keer, in 2020 47 keer en in 2021 gebeurde dat 97 keer. De betrokken ministeries betalen dan maar de dwangsom dat overigens gewoon belastinggeld is. Het ministerie van VWS is door het adviescollege Overheidsinformatie en Informatiehuishouding op de vingers getikt voor de omgang met de Wet Open Overheid verzoeken. Het bleek dat van de 182 uitspraken waarbij de regering veroordeeld is, er slechts tien gepubliceerd zijn. Onduidelijk is nog steeds hoeveel van de rechterlijke uitspraken wel zijn uitgevoerd. Volgens art. 68 van de Grondwet heeft ieder individueel lid van de Staten-Generaal recht op informatie: "De ministers en de staatssecretarissen geven de kamers elk afzonderlijk en in verenigde vergadering mondeling of schriftelijk de door een of meerdere leden verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de staat". Deze uitzonderingsgrond betekent dat de regering zelf mag bepalen wat het belang van de staat is. Wil een bewindsman of -vrouw een beroep doen op het 'belang van de staat', dan hoeft deze dit alleen te melden in de ministerraad en die moet akkoord gaan. De regering kan het dus doen als het haar uitkomt. Daarbij verwacht zij het belang van de 'huidige' regering met het belang van de staat.

5. Wetten zijn onschendbaar

Thorbecke was een fel tegenstander van de toevoeging aan de grondwet. Het betekent dat wetten niet getoetst kunnen worden aan de grondwet door de rechter. Hij schreef over deze toevoeging: "Voor deze nieuwe spreuk zal, geloof ik, ieder als voor eene gesloten deur blijven staan. De grondwet zou ophouden Grondwet te zijn; en de gewone wetgever, die zijn bestaan en zijn regt enkel uit de Grondwet ontleent, boven de Grondwet wezen". Via nationaal recht is er geen effectieve bescherming van grondrechten. De essentie van een democratie is immers dat burgers de totstandkoming van besluiten kunnen controleren. Dat geeft hen de basis om bij verkiezingen hun stem uit te brengen. Omgekeerd kan het wel: steeds meer controleert de staat de burger. We hebben gezien dat dat leidt tot grote ongelukken (Toeslagenschandaal) maar legt ook de infrastructuur klaar waarmee een regering of een staat de bevolking kan controleren, commanderen en onderdrukken. Omdat er geen gang naar de rechter

mogelijk is, moeten schendingen van de grondwet politiek worden opgelost. Maar die mogelijkheid zit op dit moment totaal vast in een politiek systeem waar de coalitiepartijen de regering blijven steunen. Dit is een van de redenen waarom het vertrouwen in de politiek bij de burger zo laag is.

PIETER OMTZIGT

Tenslotte

Ik heb hier een aantal opmerkingen uit de Thorbecke-lezing van Pieter Omtzigt aangegeven. Daarnaast is er een belangrijke voorwaarde zoals Omtzigt in zijn lezing aangeeft: "Net als in 1848 is een herinrichting van de Staat noodzakelijk: die dient twee doelen. Het handelen van de regering moet weer in overeenstemming zijn met de overeengekomen ordening van de Staat. De regering moet effectief verantwoording afleggen en de wetten naleven". Dat zijn dus herstelwerkzaamheden, ofwel achterstallig onderhoud moet worden uitgevoerd. Daarnaast moet de inrichting klaar zijn voor het huidige en misschien wel voor een volgend tijdsgewricht. ■

DE VOLLEDIGE TEKST VAN DE THORBECKE-LEZING VIND JE OP WWW.PIETEROMTZIGT.NL.

Gerand maakt het

- Mobiele houtzagerij, verkoop van brandhout.
- Bosbouw, o.a. kettingzaagwerk van bossen enz.
- Timmerwerk o.a. veranda's, aanbouw, houten spantwerk, potdeksel enz.
- Landbouw, mechanisatiewerk, montagewerk, laswerkzaamheden.

Steenbraakweg 4 • 7141 LH Groenlo • Tel: 06 111 52 179
 Email: gmh.forestandmetal@gmail.com -> vraag vrijblijvende offerte aan!